

P.Z.E. br. 776



HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/207

URBROJ: 65-19-08

Zagreb, 5. prosinca 2019.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 5. prosinca 2019. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njenoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.


PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković



P.Z.E. br. 776

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-01/180

Urbroj: 50301-25/06-19-5

Zagreb, 5. prosinca 2019.



Hs**NP*022-03/19-01/207*50-19-07**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA		
65 - HRVATSKI SABOR		
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6		
Primitajnica: 05-12-2019		
Klasifikacijski broj	Org. jed.	
022-03/19-01/207	65	
Broj listića	Str.	Vrij.
50-19-07	1	2

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom uskladuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU**

Zagreb, prosinac 2019.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 80/11, 121/11 - pročišćeni tekst, 91/12 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) u članku 1.a točki 9. iza riječi „(SL L 151, 21.5.2014.)“ točka se zamjenjuje zarezom, a iza točke 9. dodaju se točke 10. i 11. koje glase:

„10) Direktiva 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016.),

11) Direktiva 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (SL L 297, 4.11.2016.).“.

Članak 2.

U članku 3. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Teret dokaza u postupku utvrđivanja krivnje osumnjičenika, okrivljenika ili optuženika je na tužitelju, osim ako zakonom nije drukčije propisano.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 3.

U članku 18. stavci 3., 4. i 5. brišu se.

Članak 4.

Iza članka 18. dodaje se članak 18.a koji glasi:

„Članak 18.a

(1) Sud koji je na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podnio zahtjev Sudu Europske unije za donošenje prethodne odluke rješenjem će prekinuti postupak do donošenja odluke Suda Europske unije.

(2) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena.

(3) Za vrijeme trajanja prekida ne teče zastara kaznenog progona.

(4) Za vrijeme trajanja prekida postupka sud može poduzeti samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

(5) Ako je sud odredio prekid postupka zbog razloga iz stavka 1. ovoga Zakona, o podnošenju zahtjeva Sudu Europske unije dužan je obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove.“.

Članak 5.

U članku 19.b stavku 3. točki b) iza riječi: „(članak 114. stavak 2.)“ riječi: „spolni odnošaj bez pristanka (članak 152.)“, brišu se.

Članak 6.

U članku 19.c točki 1. podtočki d) iza riječi: „obuka za terorizam (članak 101.)“, dodaju se riječi: „putovanje u svrhu terorizma (članak 101.a), a iza riječi: „članak 153.“ brišu se riječi: „stavak 1.“.

Članak 7.

U članku 19.e stavku 1. točki 1. riječ: „presuda“ zamjenjuje se riječju: „odlučka“, riječi: „općinskih i“ brišu se, a iza riječi: „županijskih sudova“ dodaje se zarez i riječi: „osim ako zakonom nije drukčije propisano“.

Iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2) odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju sukladno članku 490. stavku 1. točki 2. ovoga Zakona,“

Dosadašnja točka 2. postaje točka 3.

Članak 8.

U članku 19.f stavku 1. točka 1. briše se.

Dosadašnje točke 2., 3. i 4. postaju točke 1., 2. i 3.

Članak 9.

U članku 34. stavku 3. iza riječi: „staviti“ dodaju se riječi: „nakon što predmet u povodu žalbe bude zaprimljen na višem sudu, a“.

U stavku 4. iza riječi: „postupa“ zarez se zamjenjuje točkom, a riječi: „odnosno suca višeg suda.“ brišu se.

Članak 10.

U članku 35. stavku 5. iza riječi: „članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona“ briše se zarez i dodaju riječi: „i ako je zahtjev za izuzeće iz članka 34. stavka 4. ovog Zakona podnesen u odnosu na suca ili suca porotnika višeg suda koji u predmetu ne postupa,“.

Članak 11.

U članku 44. stavku 5. riječi: „članku 44.“ zamjenjuju se riječima: „članku 43.a“.

Članak 12.

U članku 66. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) U slučaju obvezne obrane okrivljeniku će se postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja. Branitelja na prijedlog suda, državnog odvjetnika te policije u slučaju iz članka 208.a ovoga Zakona, postavlja predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.“.

Članak 13.

U članku 68. stavku 2. iza riječi: „branitelj po službenoj dužnosti“ dodaju se riječi: „ili branitelj na teret proračunskih sredstava“, a riječi: „bude razriješen“ zamjenjuju se riječima: „budu razriješeni“.

Članak 14.

U članku 72. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ovoga Zakona, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.“.

U stavku 6. iza druge rečenice dodaje se treća rečenica koja glasi:

„Ako je okrivljenik prethodno ostvario pravo na privremenu pravnu pomoć iz članka 72.a ovoga Zakona, za branitelja na teret proračunskih sredstava imenovat će se, u pravilu, istog branitelja.“.

Članak 15.

Iza članka 72. dodaju se članci 72.a i 72.b koji glase:

„Članak 72.a

(1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovoga Zakona od trenutka uhićenja pa sve dok uhićenje traje, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava za pojedine radnje, u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:

- 1) osumnjičenik iz članka 208.a ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije
- 2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije
- 3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji
- 4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja
- 5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora.

(3) Uhićenik mora biti upoznat s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka prilikom poduzimanja radnje iz stavka 2. ovog članka. Prilikom obavještanja o tom pravu, uhićenik ili osumnjičenik će biti upozoren da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane.

(4) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja.

(5) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

Članak 72.b

Ako tijekom postupka branitelj postavljen sukladno članku 66. i članku 72. ovoga Zakona bude razriješen zbog prestanka postojanja razloga obvezne obrane ili zbog okrivljenikovog odricanja od prava na branitelja na teret proračunskih sredstava, sud će u slučaju potrebe ponovnog postavljanja branitelja, u pravilu, postaviti istog branitelja.“

Članak 16.

U članku 73. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Okrivljenik može samo iz opravdanih razloga tražiti da postavljeni branitelj bude zamijenjen drugim.“

Dosadašnji stavci 4., 5. i 6. postaju stavci 5., 6. i 7.

Članak 17.

U članku 98. stavku 2. u točki 10. iza riječi: „doma“ briše se točka, dodaje se zarez i točka 11. koja glasi:

„11) zabrana pristupa internetu.“.

U stavku 6. druga rečenica briše se.

Članak 18.

Iza članka 98. dodaje se članak 98.a koji glasi:

„(1) U slučaju kada postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona, a istekli su rokovi trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ovog Zakona, sud može rješenjem odrediti mjere opreza i kao samostalne mjere opreza. Pritom će sud okrivljenika upozoriti da je nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza kazneno djelo.

(2) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 19.

U članku 99. iza stavka 10. dodaje se stavak 11. koji glasi:

„(11) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane pristupa internetu nadležno tijelo će zabraniti pristup internetu, određenim mrežnim stranicama ili određenim društvenim mrežama.“.

Članak 20.

U članku 100. stavku 2. iza riječi: „policija“ točka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „dok mjeru opreza zabrane pristupa internetu izvršava policija i regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije.“.

Članak 21.

U članku 119. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 2., 3. i 4.

Članak 22.

U članku 121. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Istražni zatvor u domu uz kojeg je sud odredio primjenu elektroničkog nadzora izvršava pravosudna policija zatvorskog sustava uz pomoć policije na čijem se području izvršava.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Iza stavka 3. koji postaje stavak 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, donijet će pravilnik o načinu izvršavanja elektroničkog nadzora iz članka 119. stavka 2. ovoga Zakona.“.

Članak 23.

U članku 123. stavku 2. iza riječi: „teža kazna“ briše se točka, dodaje zarez i riječi: „neovisno o najduljem trajanju istražnog zatvora propisanog u članku 133. ovoga Zakona.“.

Članak 24.

Iza članka 133. dodaje se članak 133.a koji glasi:

„Okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru koji je određen na temelju članka 123. stavka 2. ovog Zakona, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora nije postala pravomoćna, ostat će u istražnom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.“.

Članak 25.

U članku 134. stavku 1. riječi: „Vrhovni sud“ zamjenjuju se riječima: „viši sud“.

Članak 26.

U članku 145. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Ako kaznena prijava nije podnesena, troškove poduzetih radnji, u roku od šest mjeseci od poduzimanja radnji, snosi policija, osim ako je radnja poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, kada troškove snosi tijelo koje je radnju naložilo.“.

Dosadašnji stavci 5., 6. i 7. postaju stavci 6., 7. i 8.

Članak 27.

U članku 187. stavku 5. točki 2. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.)“,“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a)“,“.

Članak 28.

U članku 212. stavku 1. iza riječi: „privremeno oduzimanje predmeta (261.)“,“ dodaju se riječi: „prepoznavanje (članak 301.)“,“.

Članak 29.

U članku 214. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Policija može ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja odrediti potrebna vještačenja, osim obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. iza riječi: „poduzeto“ dodaju se riječi: „policija ili“, a riječ: „mora“ zamjenjuje se riječju: „će“.

Članak 30.

U članku 218.a stavku 1. točki 2. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.)“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.)“ a iza riječi: „obuke za terorizam (članak 101.)“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a)“.

Članak 31.

U članku 229. stavku 5. u prvoj rečenici riječi: „okrivljenik ima pravo“ zamjenjuju se riječima: „okrivljenik i žrtva imaju pravo“, u drugoj rečenici riječ: „okrivljenikov“ briše se, a u zadnjoj rečenici riječ: „okrivljenika“ zamjenjuje se riječima: „podnositelja prigovora.“

Članak 32.

U članku 286. stavku 2. točki 1. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.)“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.)“, novačenja za terorizam (članak 100.)“, a iza riječi: „obuke za terorizam (članak 101.)“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a)“.

Članak 33.

U članku 326. stavku 5. iza riječi: „financiranje terorizma (članak 98.)“ dodaju se riječi: „javno poticanje na terorizam (članak 99.)“, novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), putovanje u svrhu terorizma (članak 101.a), terorističko udruženje (članak 102.)“.

Iza stavka 7. dodaje se novi stavak 8. koji glasi:

„(8) Radnje iz stavka 1., 2. i 6. ovog članka odredit će tijelo koje provodi izvide ili postupak.“

Dosadašnji stavci 8. i 9. postaju stavci 9. i 10.

U dosadašnjem stavku 8. koji postaje stavak 9. riječ: „2. i“ brišu se.

Članak 34.

U članku 327. stavku 2. točki 4. iza riječi: „druge osobe“ stavlja se točka, a riječi: „pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.“ brišu se.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

“(6) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od osoba iz stavka 2. točke 3. i 4. ovog članka uz njihovu pisanu suglasnost može odrediti tijelo koje provodi izvide ili postupak dok molekularno-genetsku analizu tih uzoraka uzetih od tih osoba nalaže državni odvjetnik. Te osobe će se prije potpisivanja suglasnosti poučiti o svrsi uzimanja uzorka te njegovom korištenju u svrhu molekularno-genetske analize. Ako suglasnost nisu u mogućnosti dati ili ju odbiju dati, uzimanje biološkog materijala od tih osoba te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka na prijedlog državnog odvjetnika može naložiti sud.“

Članak 35.

U članku 334. točki 2. iza riječi: „novačenja za terorizam (članak 100.),“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

U točki 3. riječi: „spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.),“ brišu se.

Članak 36.

U članku 339. stavku 2. točki 2. iza riječi: „financiranja terorizma (članak 98.),“ dodaju se riječi: „javnog poticanja na terorizam (članak 99.), a iza riječi: „obuke za terorizam (članak 101.),“ dodaju se riječi: „putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a),“.

Članak 37.

U članku 350. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Predsjednik optužnog vijeća poučit će stranke da u svojim izlaganjima iz stavaka 4., 5. i 7. ovog članka moraju iznijeti sve prijedloge za izdvajanje nezakonitih dokaza, ako ih imaju. Pritom će ih upozoriti da u kasnijem tijeku postupanja optužnog vijeća takve prijedloge ne mogu staviti, osim ako su za razloge izdvajanja nezakonitih dokaza saznali nakon stavljanja prijedloga za izdvajanje, kada ti prijedlozi moraju biti posebno obrazloženi.“

(3) Kada se postupak pred optužnim vijećem provodi na način propisan člankom 348. stavkom 4. ovoga Zakona, stranke mogu prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza staviti u roku od petnaest dana od primitka optužnice. Prijedlog će se smatrati pravovremenim ako ga vijeće zaprimi prije početka sjednice.“

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. iza riječi „istraživanja“ stavlja se točka, a riječi: „i na nezakonite dokaze“ brišu se.

Članak 38.

U članku 351. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Ako su stranke stavile prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza u skladu sa člankom 350. stavicima 2. i 3. ovoga Zakona ili ako vijeće, neovisno o prijedlogu stranaka, ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovoga Zakona imaju izdvojiti iz spisa, vijeće će najprije odlučiti o izdvajanju nezakonitih dokaza, osim dokaza iz stavka 5. ovog članka.“

(2) Ako je za odluku o zakonitosti pojedinog dokaza potrebno izvođenje dodatnih dokaza, oni će se izvesti odmah ili će se sjednica odgoditi radi njihova izvođenja (prethodno suđenje o zakonitosti dokaza). Vijeće će najprije odlučiti o zakonitosti dokaza, a nakon pravomoćnosti tog rješenja donijet će odluku o optužnici.“.

U stavku 3. iza druge rečenice dodaju se rečenice koje glase:

„Prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza podnesen protivno članku 350. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona vijeće će odbaciti. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.“.

Članak 39.

U članku 371. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Pripremno ročište se ne provodi u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do petnaest godina. Ako u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora više od petnaest godina predsjednik vijeća, s obzirom na navode u optužnici i prirodu predloženih dokaza, smatra da nije potrebno održavanje pripremnog ročišta, donosi nalog kojim određuje raspravu. Ako predsjednik vijeća zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, postupit će na način propisan člancima 361. do 363. ovog Zakona.“.

Članak 40.

U članku 388. stavku 1. točki 2. broj: „45.“ zamjenjuje se brojem i riječju: „44. stavka 4.“.

Članak 41.

U naslovu iznad članka 413. riječi: „i uvodni govori stranaka“ brišu se.

Članak 42.

Članak 417. briše se.

Članak 43.

U članku 431. stavku 1. u točki 7. iza riječi: „predsjednikom vijeća“ briše se točka, dodaje se zarez i točka 8. koja glasi:

„8) ako je svjedok ili vještak ispitan na raspravi u prisutnosti stranaka.“.

Članak 44.

U članku 458. stavku 4. riječ: „potpisuju“ zamjenjuje se riječju: „potpisuje“, a riječi: „i zapisničar“ brišu se.

Članak 45.

U članku 459. stavku 1. riječ: „objavljena“ zamjenjuje se riječju: „izrečena“.

Članak 46.

U članku 475. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Sjednica vijeća počinje izlaganjem žalbe i odgovora na žalbu. Stranka koja je prisutna sjednici izložiti će u vremenu koje za to odredi predsjednik vijeća najvažnije dijelove žalbe odnosno odgovora na žalbu. Vijeće može od stranaka koje su prisutne na sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u vezi sa žalbenim navodima.“

Članak 47.

U članku 487. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Kad se prvostupanjska presuda ukida zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka sukladno stavku 2. ovoga članka, a žalba je podnesena i zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja, u obrazloženju treba navesti ocjenu svih žalbenih navoda sukladno stavku 3. ovoga članka, te uputu prvostupanjskom sudu u odnosu na pravno odlučne činjenice koje treba raspraviti u ponovljenom postupku.“

Članak 48.

U članku 489. stavku 3. iza prve rečenice dodaje se druga rečenica koja glasi:

„U odnosu na nesporna pitanja dokazi izvedeni na ranijoj raspravi mogu se pročitati, sukladno članku 431. ovoga Zakona.“

Članak 49.

U članku 527. stavak 7. briše se.

Članak 50.

U članku 556. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Predmeti koji se po zakonu moraju oduzeti, oduzet će se. Predmeti koji se prema zakonu mogu oduzeti, mogu se oduzeti i kad kazneni postupak ne završi presudom kojom se okrivljenik proglašava krivim.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 51.**

Odluku o pravnim lijekovima izjavljenim protiv odluka iz nadležnosti županijskih sudova donesenih do 31. prosinca 2019. godine donosi Vrhovni sud Republike Hrvatske. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ukine odluku i uputi predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku te nakon ponovljenog postupka bude izjavljen pravni lijek, o istom će odlučivati Visoki kazneni sud.

Članak 52.

Kazneni postupak za kaznena djela iz članka 19.a stavka 1. točke 1. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) u odnosu na koja je ovim Zakonom izmijenjena nadležnost suda, dovršit će sud koji je bio nadležan po Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17).

Članak 53.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će pravilnik iz članka 22. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 54.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2020. godine, osim članaka 21. i 22. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2021. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11 – pročišćeni tekst, 91/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17, u daljnjem tekstu: ZKP/08) donesen je 2008. godine, a stupio je na snagu u pojedinim odredbama 1. siječnja 2009. godine i 1. srpnja 2009. godine, te u cjelini 1. rujna 2011. godine, osim odredbi o Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske. ZKP/08 je od svog donošenja mijenjan sedam puta, prvi puta 2009. godine, drugi puta 2011. godine, pa zatim u 2012. godini, kada je ZKP/08 usklađivan s novim Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 125/11, 143/12, 56/15 i 61/15 - ispravak, 101/17 i 118/18, u daljnjem tekstu: KZ/11), dok se četvrta izmjena dogodila u prvoj polovini 2013. kao posljedica nužnosti usklađivanja s tri direktive Europske unije. Po opsegu najveća, peta novela ZKP/08, rezultat je, u prvom redu, izvršenja Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011 od 19. srpnja 2012. godine, dok je dio izmjena i dopuna bio rezultat praktične primjene ZKP/08. Izmjena iz prosinca 2014. godine bila je uvjetovana, prvenstveno, potrebom usklađivanja ZKP/08 sa Zakonom o područjima i sjedištima sudova (Narodne novine, broj 128/14). Posljednje izmjene iz 2017. godine rezultat su potrebe za usklađivanjem s četiri direktive Europske unije od kojih su najopsežnije izmjene proizašle kao rezultat prenošenja Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. godine o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP u nacionalno zakonodavstvo.

Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog) predlažu se osme izmjene i dopune ZKP/08, razlog kojih je, prvenstveno, usklađenje domaćeg kaznenog procesnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, i to s Direktivom 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. godine o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhiđbenog naloga (u daljnjem tekstu: Direktiva 2016/1919/EU).

Predmetom osmih izmjena i dopuna Zakona o kaznenom postupku također je snažnije djelovanje na ostvarivanje načela ekonomičnosti s ciljem ubrzanja kaznenog postupka i otklanjanje nedostataka i dvojbi koje proizlaze iz zakonskog teksta, a koje su uočene u praksi primjene ZKP/08.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Direktivom 2016/1919/EU utvrđuju se zajednička minimalna pravila o pravu na pravnu pomoć branitelja koja uhićenima, osumnjičenicima i okrivljenicima koji nemaju dovoljno sredstava za plaćanje pravne pomoći, na njihov zahtjev, omogućuju ostvarivanje prava na pristup branitelju, kad to nalaže interes pravde, a čije troškove snosi država.

Prenošenjem zahtjeva koji proizlaze iz odredbi navedene Direktive osigurava se da uhićenici, osumnjičenici odnosno okrivljenici slabog imovinskog stanja ne budu u nepovoljnijem položaju u odnosu na one boljeg imovinskog stanja.

Prenošenje odredbi Direktive 2016/1919/EU u kazneno postupovno pravo Republike Hrvatske zahtijevalo je intervenciju u odredbe koje reguliraju institut branitelja na teret proračunskih sredstava i s njim povezane odredbe ZKP/08, rezultat kojih je prijedlog novog instituta privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava koji je reguliran novim člancima 72.a i 72.b.

Navedena Direktiva nadovezuje se na Direktivu 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (u daljnjem tekstu: Direktiva 2013/48/EU), koja je usmjerena na jačanje procesne pozicije osumnjičenika i okrivljenika u kaznenom postupku, a u svrhu osiguravanja prava iz članka 6. stavka 3. točke c. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija) prema kojem svatko optužen za kazneno djelo ima pravo na besplatnog branitelja, ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, kad to nalažu interesi pravde.

Prenošenje odredbi Direktive 2016/1919/EU postavilo je pred predlagatelja zahtjevan zadatak, prvenstveno, u smislu određivanja trenutka od kojeg se prema navedenoj Direktivi mora osigurati pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava.

Naime, Direktiva 2013/48/EU, implementirana zadnjim izmjenama Zakona o kaznenom postupku iz 2017. (Narodne novine, broj 70/17), uvela je obvezu priznavanja prava na branitelja svakom uhićeniku od trenutka uhićenja, svakom osumnjičeniku prije ispitivanja, uključujući i ispitivanje kod policije (bez obzira na to je li lišen slobode), kao i osobi koja je tijekom ispitivanja postala osumnjičenik.

Direktiva 2016/1919/EU, koja je predmet ovih izmjena, ide korak dalje te razrađuje navedeno pravo osiguravajući ga uhićenicima, osumnjičenicima i okrivljenicima koji, prema svom imovinskom stanju, nemaju dovoljno sredstava za snošenje troškova obrane.

ZKP/08 i sada propisuje u članku 72. kriterije prema kojima okrivljenik ostvaruje pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava. Međutim, on to pravo ostvaruje u kasnijim fazama postupka, dok Direktiva 2016/1919/EU nameće obvezu promjene zakonskog okvira u smislu priznavanja prava na branitelja na teret proračunskih sredstava već u najranijim fazama postupka.

Naime, uređenje sustava o pravu na branitelja na teret proračunskih sredstava preduvjet je učinkovitog ostvarivanja prava na branitelja u kaznenom postupku, ali, prije svega, i u prethodnom postupku.

Prema Konačnom prijedlogu, pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prije početka kaznenog postupka, u prethodnom postupku, ostvarivao bi uhićenik od uhićenja, pa sve dok traje uhićenje, a osumnjičenik prilikom poduzimanja pojedine radnje u kojoj sudjeluje.

Predlagatelj se kod priznavanja prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava uhićeniku opredijelio za provjeru imovinskog stanja u smislu uhićenikove izjave da nema dovoljno sredstava za snošenje troškova obrane, dok je u odnosu na osumnjičenika, pored imovinskog kriterija postavljen i dodatni kriterij prema kojem se pravo

na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava priznaje u postupcima koji se vode za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina.

Odredba članka 6. u vezi točke 24. Recitala Direktive 2016/1919/EU transponirana je u novom članku 72.a stavku 6. te je propisano da o postavljanju branitelja odlučuje sudac istrage. Predložena izmjena predstavlja novinu u odnosu na imenovanje branitelja prema članku 72. stavka 1. ZKP/08 kojega imenuje predsjednik suda dok o osnovanosti samog zahtjeva odlučuje državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Navedena izmjena se uvodi zbog hitnosti postupanja u najranijim fazama postupka kada se zahtijeva brzo reagiranje nadležnih tijela, a sudac istrage je, po prirodi svog posla, dostupan putem dežurstava. Stoga je bilo nužno ovlastiti ga na donošenje rješenja o postavljanju branitelja na teret proračunskih sredstava.

Neke od izmjena koje su nastale kao rezultat potreba na koje je ukazala praksa, potrebe uklanjanja nejasnoća i usklađivanja s mjerodavnim nacionalnom pravom su, primjerice;

Uvođenje novog članka 18.a kojim se regulira postupanje suda u slučaju podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) za donošenje prethodne odluke.

Naime, prethodni postupak pred Sudom, temeljni je mehanizam prava Europske unije propisan člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o Europskoj uniji i člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojemu je cilj osigurati ujednačeno tumačenje i primjenu tog prava u Uniji. Nacionalni sudovi se, u okviru prethodnog postupka, mogu obratiti Sudu s pitanjem o tumačenju prava Unije ili valjanosti akata koje su usvojile institucije ako smatraju da je odluka Suda o tom pitanju potrebna da bi mogli donijeti presudu.

U slučaju podnošenja zahtjeva Sudu za odlučivanjem o prethodnom pitanju, Prijedlogom je propisano da će sud rješenjem prekinuti postupak, te da žalba protiv tog rješenja nije dopuštena, kao i da za vrijeme trajanja prekida ne teče zastara kaznenog progona.

Predlažu se i određene izmjene odredbi koje reguliraju mjere opreza, kako bi se osnažio navedeni institut, osobito u slučajevima kada isteknu najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora. Katalog mjera opreza iz članka 98. ZKP/08 proširen je novom mjerom i to: zabranom pristupa internetu. Navedenu mjeru kao sigurnosnu mjeru, poznaje već KZ/11, a svrha joj je onemogućiti počinitelje koji kriminalnu djelatnost ostvaruju putem interneta. Uzimajući u obzir značaj navedene mjere, posebice imajući u vidu broj i vrstu kaznenih djela koja se mogu počinuti putem interneta, i potrebu da se ista primijeni i tijekom kaznenog postupka, ukazuje se potrebnim uvođenje nove mjere opreza kako bi se širenjem kataloga mjera opreza smanjila potreba za određivanjem istražnog zatvora kada se ista svrha može postići mjerom opreza zabrane pristupa internetu.

Također, predlaže se novi članak 98.a kojim se uvodi mogućnost određivanja mjera opreza kao samostalnih tj. mogućnost određivanja mjera opreza i onda kada su istekli najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora. Da bi predmetno bilo provedivo, s obzirom da se tako određene mjere opreza ne mogu više, u slučaju okrivljenikovog nepridržavanja, zamijeniti istražnim zatvorom, izmjenama KZ/11 koje su u tijeku, okrivljenikovo nepridržavanje određene mu mjere opreza kao samostalne će se propisati kao kazneno djelo u okviru postojećeg kaznenog djela neizvršenja sudske odluke iz članka 311. KZ/11.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2011. godine predvidio je novo pravosudno tijelo: Visoki kazneni sud, a kao početak njegovog djelovanja bio je propisan 1. siječnja 2015. godine da bi Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2014. godine bilo odgođeno osnivanje Visokog kaznenog suda do 1. siječnja 2020. godine.

Zadnjim izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (Narodne novine, broj 67/18) propisana je stvarna nadležnost tog suda koji će odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova u kaznenim predmetima, što je posljedično dovelo i do izmjene odredbi ZKP/08 koje reguliraju njegovu nadležnost, kao i da će odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju sukladno članku 490. stavku 1. točki 2. ZKP/08. Kao rezultat toga, nastale su izmjene i u nadležnosti Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji je do sada odlučivao o navedenim žalbama, a postupanje s predmetima u tijeku određeno je u prijelaznim i završnim odredbama Konačnog prijedloga.

Dopune određenih odredbi bilo je potrebno predložiti zbog usklađenja s posljednjim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 118/18), kao i izmjenama i dopunama koje su u tijeku te zajedno s ovim Prijedlogom i Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, čine zakonodavni „paket“.

Naime, kao odgovor na pojavne oblike terorizma u Kazneni zakon je uvedeno kao samostalno kazneno djelo „putovanje u svrhu terorizma“ te je, slijedom toga, potrebno u kataloge kaznenih djela u pojedinim odredbama ZKP/08 uvrstiti i predmetno kazneno djelo, ali i druga kaznena djela povezana s terorizmom, a koja nisu navedena u važećem tekstu.

Nadalje, kazneno djelo spolni odnošaj bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona brisano je dok je kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona redefinirano, stoga je bilo potrebno prilagoditi pojedine kataloge kaznenih djela u odredbama ZKP/08.

Konačnim prijedlogom predlažu se određene intervencije u kaznenoprocenim institutima kako bi se snažnije djelovalo na ostvarivanje načela ekonomičnosti i ubrzanje postupka.

U svrhu sprječavanja zlouporabe prava na podnošenje zahtjeva za izuzeće suca višeg suda ukazalo se potrebnim jasnije definirati trenutak od kojeg stranke mogu podnijeti taj zahtjev i time spriječiti odugovlačenje postupka, stoga je Konačnim prijedlogom propisano da će se zahtjev moći podnijeti tek nakon što predmet u povodu žalbe bude zaprimljen na višem sudu.

Nadalje, predložene su izmjene odredbi kojima je cilj povećati učinkovitost nadležnih tijela, u prvom redu policije, odnosno doprinijeti učinkovitosti i efikasnosti policije u provođenju izvida u prethodnom postupku i to smanjivanjem nepotrebnog administriranja, vodeći računa o probicima kaznenog postupka i poštujući pritom sva prava obrane zajamčena ZKP/08.

Tako je dana ovlast policiji da, prema članku 212. stavku 1. ZKP/08, osim do sada propisanih hitnih dokaznih radnji, može samostalno odnosno bez naloga državnog odvjetnika obaviti i hitnu dokaznu radnju prepoznavanja iz članka 301. ZKP/08, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina.

Nadalje, gore opisani cilj postiže se i davanjem mogućnosti policiji da odredi potrebna vještačenja koja se smatraju svrhovitima za otkrivanje počinitelja kaznenih djela kada je

počinitelj nepoznat, izuzev obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala s time da se o namjeri provođenja ili pak određivanju vještačenja obavještava državni odvjetnik.

Ubrzanje postupanja tijela kaznenog progona u prethodnom postupku postignuto je i drugačijim uređenjem radnje tjelesnog pregleda okrivljenika i uzimanja krvi i urina od okrivljenika i druge osobe, te radnje tjelesnog pregleda drugih osoba (članak 326. ZKP/08), kao i radnje uzimanja uzoraka biološkog materijala (članak 327. ZKP/08).

Nadalje, Konačnim prijedlogom posebna pažnja posvećena je postupku pred optužnim vijećem, koje je prepoznato kao važan, ali i potencijalno usporavajući stadij kaznenog postupka, posebice u odnosu na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza i postupak odlučivanja o istima. Cilj je ubrzati postupak pred optužnim vijećem koji se bitno odužuje zbog sukcesivnog stavljanja prijedloga stranaka za izdvajanje nezakonitih dokaza na sjednicama optužnog vijeća. Potrebno je, naime, ograničiti odlučivanje o zakonitosti dokaza po prijedlogu stranaka.

S tim u vezi, predložena je dopuna članaka 350. i 351. ZKP/08.

Prema Konačnom prijedlogu, stranke su u obvezi iznijeti sve prijedloge za izdvajanje nezakonitih dokaza već u svojim izlaganjima, odnosno ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, u roku od 15 dana od primitka optužnice, s time da će se prijedlog smatrati pravovremeno podnesenim ako ga vijeće zaprimi prije početka sjednice.

Strankama i dalje ostaje mogućnost podnošenja prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza ako su za razloge izdvajanja saznale naknadno, ali predmetna mogućnost je samo iznimka koja mora biti posebno obrazložena.

Nadalje, propisano je da će prijedlozi za izdvajanje nezakonitih dokaza podneseni protivno novim procesnim pravilima biti odbačeni rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena. Naravno, ovim izmjenama se ne dira u mogućnost isticanja prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza u kasnijem stadiju postupka tj. na raspravi.

Još jedna važna predložena dopuna, ona članka 431. ZKP/08, ima za svrhu ubrzanje postupka i to postupka u stadiju rasprave.

Naime, u praksi se kao razlog znatnog odugovlačenja postupka pokazalo ponovno pozivanje i ispitivanje svjedoka koji su konfrontirani i ispitani na raspravi, ali pred drugim predsjednikom vijeća, a stranke nisu suglasne da se njihovi iskazi pročitaju, u kojem slučaju sud nema mogućnost donijeti drugačiju odluku od one da se ponovno pozovu svi svjedoci i vještaci. Takve situacije su posebice problematične u ponovljenim postupcima (ukidanje odluka) kada se izmijeni predsjednik vijeća. Tada stranke ne daju suglasnost za čitanje iskaza, brojni svjedoci se ponovno pozivaju i njihovo ispitivanje se svodi na ponavljanje već danog iskaza.

Kako bi se izbjeglo odugovlačenje postupka uvodi se mogućnost čitanja odnosno reproduciranja zapisnika o ranijim iskazima svjedoka odnosno zapisnika ili drugih dopisa o nalazu ili mišljenju vještaka, ako je svjedok ili vještak ispitani na raspravi u prisutnosti stranaka. Naime, o procjeni suda će ovisiti je li potrebno ponovno pozivanje svjedoka ili vještaka

(primjerice, radi ispitivanja na neke nove okolnosti ili radi postavljanja novih pitanja) ili se radi isključivo o odugovlačenju postupka.

S obzirom na to da je jedan od ciljeva Konačnog prijedloga ubrzati kazneni postupak time su odredbe kojima su regulirani uvodni govori, brisane, jer su se uvodni govori pokazali nesvrhovitima u praktičnom smislu.

Nadalje, pripremno ročište se, prema Konačnom prijedlogu, više ne provodi u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina, dok se u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora iznad 15 godina provodi samo ako sud procjeni da postoji potreba za njegovim provođenjem. Naime, pripremno ročište je izgubilo onu svoju početnu svrhu koju je ovaj stadij kaznenog postupka imao prema odredbama temeljnog ZKP-a iz 2008. Međutim, kasnijim izmjenama i dopunama brisana je prekluzija dokaznih prijedloga na pripremnom ročištu, čime se pripremno ročište pretvorilo u ročište na kojem stranke obrazlažu dokazne prijedloge, a o čemu postoje i odredbe kod održavanja rasprave. Bez prekluzije, stranke zapravo stavljaju dokazne prijedloge i na pripremnom ročištu i na raspravi jer više nema ograničenja u tom smislu odnosno sve radnje koje se provode na pripremnom ročištu kasnije se još jednom provode i na raspravi.

Određene izmjene u svrhu ubrzanja kaznenog postupka učinjene su i u odnosu na drugostupanjski postupak.

Ostale izmjene rezultat su uočene potrebe za usklađivanjem zakonske terminologije i nomotehničke preglednosti u samom tekstu ZKP/08.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku osigurat će se prenošenje odredbi Direktive 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga kojima se utvrđuju zajednička minimalna pravila o pravu na pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava.

Također, druga vrlo važna posljedica ovih izmjena i dopuna je ubrzanje kaznenog postupka provedeno kroz prethodni postupak, ali i u odnosu na postupak pred optužnim vijećem, raspravu i drugostupanjski kazneni postupak.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

U članku 1.a ZKP/08, imajući u vidu Odluku Vlade Republike Hrvatske o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, broj 93/11) te činjenicu da je ZKP/08 usklađen s Direktivom 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016.) u novoj točki 10. upućuje se na navedeni akt Europske unije.

Ovim Prijedlogom se ZKP/08 primarno usklađuje s Direktivom 2016/1919/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u

kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga (SL L 297, 4.11.2016.) te je dodana točka 11. kojom se upućuje na navedeni akt Europske unije.

Članak 2.

U članku 3. ZKP/08 predlaže se dopuna propisivanjem novog stavka 2. prema kojem je teret dokazivanja u postupku utvrđivanja krivnje osumnjičenika, okrivljenika ili optuženika na tužitelju, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Naime, navedenim se pretpostavka okrivljenikove nedužnosti koja proizlazi iz niza odredbi Zakona o kaznenom postupku sada i deklaratorno propisuje na jednom mjestu, a iza načela *in dubio pro reo*.

Imajući u vidu da se u članku 3. ZKP/08 dodao novi stavak 2. došlo je do promjene u numeraciji te je dosadašnji stavak 2. postao stavak 3.

Članak 3.

U članku 18. ZKP/08 brišu se stavci 3., 4. i 5., a postupanje u povodu podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije za donošenje prethodne odluke se zbog nomotehničke preglednosti propisuje u novom članku 18.a.

Vidi obrazloženje uz članak 4.

Članak 4.

Novim člankom 18.a propisuju se procesne pretpostavke za postupanje u slučaju podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije (dalje u tekstu: Sud) za donošenje prethodne odluke. Naime, prethodni postupak pred Sudom, temeljni je mehanizam prava Europske unije propisan člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o Europskoj uniji i člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojemu je cilj osigurati ujednačeno tumačenje i primjenu tog prava u Uniji. Nacionalni sudovi se, u okviru prethodnog postupka, mogu obratiti Sudu s pitanjem o tumačenju prava Unije ili valjanosti akata koje su usvojile institucije ako smatraju da je odluka Suda o tom pitanju potrebna da bi mogli donijeti presudu.

U slučaju podnošenja zahtjeva Sudu za odlučivanjem o prethodnom pitanju, Prijedlogom zakona je propisano da će sud rješenjem prekinuti postupak. Naime, sukladno članku 23. Preporuke Suda za postupanje nacionalnih sudova u slučaju pokretanja prethodnog postupka naglašeno je da se podnošenjem zahtjeva za prethodnu odluku postupak pred nacionalnim sudom prekida do donošenja odluke Suda, što također proizlazi i iz članka 23. Statuta Suda. Iako je i važećim ZKP/08 propisano da će sud u toj situaciji prekinuti postupak, prema praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske postoji tumačenje da ako se prethodno pitanje ne odnosi na Kazneni zakon (kako je to propisano u članku 18. stavku 1. važećeg ZKP/08) nego na pitanje procesne naravi, u tom slučaju nema zakonske osnove za donošenje rješenja o prekidu postupka jer se ono može donijeti samo ako je riječ o pitanju materijalnog kaznenog prava. Imajući u vidu stav VSRH, ovim Prijedlogom su otklonjene prethodno navedene dvojbe jer su postupak podnošenja zahtjeva za donošenje prethodne odluke i procesna pravila u slučaju podnesenog zahtjeva sada propisani u zasebnom članku.

Prijedlogom zakona se propisuje da žalba protiv tog rješenja nije dopuštena čime se osigurava ekonomičnost postupka i sprječava odugovlačenje postupka.

Članak 5.

U članku 19.b stavku 3. točki b) iz kataloga kaznenih djela za koja se stranke ne mogu suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac briše se kazneno djelo spolni odnošaj bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona. Navedena izmjena nastala je kao posljedica izmjena i dopuna Kaznenog zakona koje su u tijeku, a kojima se mijenja koncepcija u definiranju kaznenog djela silovanja kojim su sada obuhvaćene i radnje koje su prethodno predstavljale samostalno kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka (koje djelo je brisano). Kao posljedica navedenoga, kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona je u cijelosti u nadležnosti županijskog suda.

Članak 6.

U članku 19.c točki 1. podtočki d) proširuje se katalog kaznenih djela dodavanjem novog kaznenog djela putovanja u svrhu terorizma iz članka 101.a Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18 (dalje u tekstu: KZ), koje je zadnjim izmjenama KZ-a iz 2018. godine propisano kao novo samostalno kazneno djelo, stoga je bilo potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom. Nadalje, u odnosu na kazneno djelo silovanja iz članka 153. stavka 1. Kaznenog zakona briše se stavak 1. te se ono u cijelosti stavlja u nadležnost županijskog suda.

Vidi obrazloženje uz članak 5.

Članak 7.

Zadnjim izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (Narodne novine broj 67/18) propisana je stvarna nadležnost Visokog kaznenog suda koji će odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova u kaznenim predmetima, a kao rezultat toga nastala je potreba za izmjenom odredbe članka 19.e ZKP-a/08 koja regulira nadležnost tog novoustrojenog pravosudnog tijela.

Propisivanjem nove točke 2. u stavku 1. propisuje se nadležnost Visokog kaznenog suda kada bude odlučivao u trećem stupnju što će biti u situacijama kada županijski sud preinači oslobađajuću prvostupanjsku presudu u osuđujuću prema članku 490. stavku 1. točki 2. ZKP/08.

U postupku o odlučivanju o reviziji iz članka 570. ZKP/08 i dalje ostaje nadležan Vrhovni sud Republike Hrvatske kako je to propisano u članku 570.e stavku 2. ZKP/08.

Imajući u vidu da se u članku 19.e stavku 1. ZKP/08 dodaje nova točka 2. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnje točke 2. koja postaje točka 3.

Članak 8.

Vrhovni sud Republike Hrvatske više neće biti nadležan odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova stoga je potrebno brisati točku 1. stavka 1. članka 19.f.

Vidi obrazloženje uz članak 7.

Imajući u vidu da se u članku 19.f stavku 1. ZKP/08 briše točka 1. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih točaka 2. do 4. koje postaju točke 1. do 3.

Članak 9.

Usljed potrebe proizašle iz praktične primjene članka 34., Konačnim prijedlogom je propisano da će se zahtjev za izuzeće sudaca višeg suda moći podnijeti tek nakon što predmet u povodu žalbe bude zaprimljen na višem sudu, a u svrhu sprječavanja zlouporabe prava na podnošenje tog zahtjeva odnosno u svrhu sprečavanja odugovlačenja postupka.

Članak 10.

Dopuna stavka 5. članka 35. ukazala se potrebnom zbog različitih tumačenja u praksi primjene odredbe članka 34. stavka 4. ZKP/08 te je stoga Konačnim prijedlogom jasnije propisano da će se zahtjev za izuzeće koji je podnesen u odnosu na suca ili suca porotnika višeg suda koji ne postupaju u predmetu, odbaciti.

Članak 11.

Članak 44. stavak 5. je uređen zbog uočene nomotehničke pogreške kod upućivanja na članak 44., kojeg je bilo potrebno zamijeniti pozivanjem na članak 43.a budući da se posebne potrebe zaštite žrtve utvrđuju prilikom postupka pojedinačne procjene žrtve koji se provodi sukladno članku 43.a.

Članak 12.

Izmjenom stavka 3. članka 66. kojim se propisuje da će se okrivljeniku, u slučaju obvezne obrane, postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava, nastoji se izbjeći administriranje u smislu donošenja novih rješenja o imenovanju branitelja, ako je on već ranije postavljen. Predložena izmjena rješava situaciju kada je, primjerice, doneseno rješenje kojim se odobrava privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, a naknadno su se ispunili uvjeti za postavljanje branitelja po službenoj dužnosti sukladno članku 66. ZKP/08, u kojem slučaju se osigurava kontinuitet pravnog zastupanja po istom branitelju bez donošenja posebnog rješenja o imenovanju branitelja. Također, udovoljava se zahtjevu iz članka 7. Direktive 2016/1919/EU (točka 25. Recitala) da se po odobrenju pravne pomoći osumnjičeniku odnosno okrivljeniku osigura djelotvorna i kvalitetna pravna pomoć tijekom cijelog kaznenog postupka.

Članak 13.

Članak 68. stavak 2. dopunjuje se navođenjem branitelja na teret proračunskih sredstava. Naime, novim člankom 72.b i člankom 73. stavkom 4. ZKP-a/08 propisano je razrješenje postavljenog branitelja, koji pojam osim branitelja po službenoj dužnosti, obuhvaća i branitelja na teret proračunskih sredstava.

Članak 14.

Pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava je prema predloženoj izmjeni članka 72. stavka 1. ZKP/08 moguće ostvariti, osim u istrazi, i tijekom istraživanja, te će okrivljenik svoj zahtjev za ostvarivanje tog prava moći podnijeti nakon primitka obavijesti o provođenju

dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ZKP/08, dok će u situaciji kada se istraga ne provodi svoj zahtjev moći podnijeti nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ZKP-a/08. Dopunom članka 72. stavka 6. ZKP/08 na način da se propisuje da će se okrivljeniku koji je prethodno ostvario privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, u pravilu, imenovati istog branitelja, udovoljeno je zahtjevu iz članka 7. Direktive 2016/1919/EU u vezi točke 25. Recitala kojim se osigurava kontinuitet i kvaliteta u pružanju pravne pomoći.

Članak 15.

Novim člankom 72.a uvodi se novi institut pod nazivom privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava.

Pravna pomoć, prema definiciji sadržanoj u članku 3. Direktive 2016/1919/EU, znači financiranje pomoći branitelja od strane države članice kojim se omogućuje ostvarivanje prava na pristup branitelju.

Radi prenošenja odredbe članka 2. Direktive, kojom su propisane faze postupka u kojima se treba osigurati besplatna pravna pomoć, priznavanje prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava se, prema novom članku 72.a stavku 1. i 2. Konačnog prijedloga, odobrava uhićeniku od trenutka uhićenja, a osumnjičeniku prilikom poduzimanja pojedinih radnji u kojima sudjeluje.

Pomicanje granica prava na branitelja na teret proračunskih sredstava u najranije faze postupka, u svjetlu Direktive, zahtijevalo je i intervenciju u odredbe koje uređuju institut branitelja na teret proračunskih sredstava.

ZKP/08 do sada nije sadržavao mehanizme kojima bi se uhićeniku omogućilo ostvarivanje prava na branitelja na teret proračunskih sredstava već od uhićenja, kao ni osumnjičeniku za radnje u najranijim fazama postupka, što je preduvjet učinkovite obrane, a posebno je važno u fazi postupanja policije, imajući u vidu pravnu prirodu ispitivanja osumnjičenika prema članku 208.a ZKP-a koje ima dokaznu snagu te može determinirati tijek i ishod kaznenog postupka.

Priznavanjem prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava pri ispitivanju kod policije transponirana je odredba članka 4. Direktive 2016/1919/EU.

Temeljna pretpostavka, propisana stavkom 1. i 2., kao i stavkom 5. novog članka 72.a, za ostvarivanje privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava je izjava uhićenika i osumnjičenika da prema svom imovinskom stanju ne mogu podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje su po zakonu dužni uzdržavati.

Navedeno znači da je dovoljna sama izjava uhićenika odnosno osumnjičenika da nema dovoljno sredstava kojima može podmiriti troškove obrane i izražavanje želje za ostvarivanjem navedenog prava, a koje bi predstavljale dovoljnu osnovu za odobravanje privremene pravne pomoći branitelja na teret proračunskih sredstava bez prethodne provjere imovinskog stanja i podnošenja dokaza o imovinskom stanju.

Dodatni kriterij se postavlja u slučaju priznavanja prava na privremenu pravnu pomoć osumnjičeniku jer mu se to pravo priznaje u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna.

U prilog tome da je dovoljna sama izjava da bi se priznalo pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava govori i sudska praksa Europskog suda za ljudska prava prema kojoj „nedostatak dovoljnih sredstava nije potrebno dokazivati preko svake razumne sumnje, nego je dovoljno uputiti na postojanje indicija da optuženi nema dovoljno sredstava, od kojih jednu indiciju čini samo njegova izjava da je tako.“

Naime, razlog ovakvom rješenju leži u činjenici što je u najranijim fazama postupka potrebno hitno postupanje zbog kratkoće rokova te bi inzistiranje na administraciji, u smislu provjere imovinskog stanja i dostave dokaza o imovinskom stanju, znatno utjecalo na odugovlačenje postupka te posljedično i na okrivljenikovo pravo na obranu.

Prema stavku 4. novog članka 72.a uhićenika se upoznaje s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenika prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluje, uz upozorenje da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane. Mogućnost da se obveže uhićenika odnosno osumnjičenika na plaćanje troškova obrane proizlazi iz točke 8. Recitala Direktive 2016/1919/EU.

Prema članku 6. u vezi točke 24. Recitala Direktive 2016/1919/EU o zahtjevu treba odlučiti neovisno tijelo bez nepotrebnog odgađanja. Navedenom zahtjevu se udovoljilo time što se propisuje u stavku 5. novog članka 72.a da će sudac istrage po obavijesti tijela koje je poduzelo mjeru uhićenja ili tijela koje poduzima radnje iz stavka 2. novog članka 72.a odlučiti o postavljanju tog branitelja.

Imajuću u vidu stadije postupka za koje se odobrava privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava i kratkoću roka za postupanje tijela, za donošenje rješenja o imenovanju branitelja, umjesto predsjednika suda, koji prema članku 72. stavku 6. važećeg ZKP-a/08 odlučuje o imenovanju branitelja iz članka 72. ZKP-a/08, određen je sudac istrage. Naime, obaveza dežurstva suca istrage osigurava njegovu dostupnost, stoga je Prijedlogom postavljanje branitelja na teret proračunskih sredstava stavljeno u njegovu nadležnost.

Žalba na rješenje kojim se postavlja branitelj nije dopuštena jer uhićenik odnosno osumnjičenik nema pravnog interesa podnositi žalbu budući da mu se navedeno pravo odobrava kada izjavi da nema dovoljno sredstava kojima bi podmirio troškove obrane i izrazi želju za ostvarivanjem tog prava.

Kako bi se osigurao kontinuitet u zastupanju po istoj osobi branitelja, sukladno članku 7. Direktive 2016/1919/EU u vezi točke 25. Recitala, novim člankom 72.b propisano je da će sud, u slučaju potrebe ponovnog postavljanja branitelja, prethodno razriješenoga zbog prestanka postojanja razloga obvezne obrane ili zbog okrivljenikovog odricanja od prava na branitelja na teret proračunskih sredstava, u pravilu, postaviti istog branitelja.

Članak 16.

Propisivanjem novog stavka 4. u članku 73. prema kojem okrivljenik može samo iz opravdanih razloga tražiti da postavljeni branitelj bude zamijenjen drugim, udovoljilo se zahtjevu iz članka 7. stavka 4. Direktive 2016/1919/EU prema kojem je potrebno osigurati da osumnjičenici

odnosno okrivljenici imaju pravo da im se, na njihov zahtjev, zamijeni dodijeljeni branitelj ako je to opravdano posebnim okolnostima.

Imajući u vidu da se u članku 73. ZKP/08 dodaje novi stavak 4. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 4. do 6. koji su postali stavci 5. do 7.

Članak 17.

Prijedlogom se u novoj točki 11. uvodi nova mjera opreza zabrane pristupa internetu te se time omogućava da se i prije i tijekom kaznenog postupka može odrediti zabrana pristupa internetu, čime se osigurava kontinuitet, imajući u vidu mogućnost izricanja sigurnosne mjere zabrane pristupa internetu iz članka 75. KZ/11.

Izmjenom stavka 6. na način da se briše rečenica koja je propisivala da trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora otklonjena su različita tumačenja koja je navedena odredba izazvala u praktičnoj primjeni po pitanju pravne prirode mjera opreza i njihove samostalne opstojnosti.

Članak 18.

Novim člankom 98.a u posebnom se članku, izdvojeno od članka 98., propisuje mogućnost izricanja samostalnih mjera opreza. Naime, za razliku od mjera opreza propisanih člankom 98. koje su alternativne mjere ograničene najduljim rokovima trajanja istražnog zatvora, samostalne mjere opreza propisane člankom 98.a mogu egzistirati i samostalno i nisu vezane istražnozatvorskim rokovima te se mogu odrediti i po proteku najduljih rokova trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08. Jednako kao i kod mjera opreza iz članka 98. njihovo određivanje zavisno je od postojanja istražnozatvorskih razloga iz članka 123. ZKP/08, a mogu se primjenjivati do pravomoćnosti odnosno izvršnosti presude. Nepridržavanje izrečene samostalne mjere opreza bit će propisano u članku 311. KZ/11 kao kazneno djelo u okviru postojećeg kaznenog djela neizvršenja sudske odluke i to u izmjenama KZ/11 koje su u tijeku. Protiv rješenja kojim je određena mjera dopuštena je žalba, ali njome se ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 19.

Izmjena članka 99. dodavanjem novog stavka 11. nužna je zbog uvođenja nove mjere opreza zabrane pristupa internetu te je potrebno propisati sadržaj izreke rješenja kojim se nalaže ta mjera.

Vidi obrazloženje uz članak 17.

Članak 20.

Prijedlogom je uvedena nova mjera opreza zabrane pristupa internetu za koju je propisano da će ju izvršavati policija i regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije.

Vidi obrazloženje uz članak 17.

Članak 21.

Izmjena članka 119. nastala je kao posljedica potrebe za uvođenjem elektroničkog nadzora kojim se osigurava provođenje istražnog zatvora u domu, a koja je rezultat provedbe pilot projekta za pripremu i provedbu aktivnosti vezanih uz trajnu implementaciju elektroničkog nadzora u Republici Hrvatskoj.

Imajući u vidu da se u članku 119. ZKP/08 briše stavak 2., došlo je do promjene u numeraciji te dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 2., 3. i 4.

Članak 22.

Navedenom dopunom se u članku 121. dodaje stavak 2. kojim se određuju tijela koja izvršavaju istražni zatvor u domu.

Vidi obrazloženje uz članak 21.

Imajući u vidu da se u članku 121. ZKP/08 dodaje novi stavci 2. i 5. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 2. i 3. koji postaju stavci 3. i 4.

Članak 23.

Stavak 2. članka 123. dopunjuje se s obzirom na uočene dvojbe u praksi vezano uz mogućnost određivanja odnosno produljenja istražnog zatvora protiv okrivljenika kojemu se presudom izriče kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, te se eksplicite navodi da će se u tom slučaju, neovisno o najduljim rokovima trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08, dakle i po njihovom proteku, uvijek odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojemu se presudom izriče kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

Članak 24.

Novim člankom 133.a otklanjaju se dvojbe uočene u praksi oko mogućnosti trajanja istražnog zatvora. Naime, kada je pri izricanju presude protiv okrivljenika određen obligatorni istražni zatvor pa najdulji rokovi trajanja istražnog zatvora isteknu, a presuda nije postala pravomoćna, okrivljenik će ostati u istražnom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

Članak 25.

Stupanjem na snagu odredbe članka 19.e prema kojoj će Visoki kazneni sud biti nadležan za odlučivanje o žalbi protiv rješenja vijeća drugostupanjskog suda kojim se određuje istražni zatvor koji ranije nije bio određen, a vijeće je odlučivalo sukladno članku 127. stavku 5. ZKP/08 i činjenici da je o navedenim žalbama do sada odlučivao Vrhovni sud Republike Hrvatske, učinjena je izmjena propisivanjem odredbe „viši sud“. Naime, predloženom izmjenom su obuhvaćene i situacije u kojima Visoki kazneni sud, kao žalbeni sud, preinači prvostupanjsku presudu i rješenjem odredi istražni zatvor. O navedenim žalbama će tada odlučivati Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Vidi obrazloženje uz članak 7.

Članak 26.

Članak 145. potrebno je dopuniti dodavanjem novog stavka 5. kojim se određuje da će troškove poduzetih radnji u situacijama kada kaznena prijava nije podnesena, u roku od šest mjeseci od poduzimanja radnji, snositi policija, osim ako je radnja poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, kada će troškove snositi tijelo koje je nalogom odredilo radnju. Navedena izmjena se uvodi kako bi se odredio rok u kojem je nadležno tijelo dužno odlučiti o troškovima obrane. Imajući u vidu da se u članku 145. ZKP/08 dodaje novi stavak 5. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 5. do 7. koji su postali stavci 6. do 8.

Članak 27.

Dopunom članka 187. stavka 5. točke 2., kojom se proširuje katalog kaznenih djela iz Kaznenog zakona te se pored kaznenog djela terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.) i terorističkog udruženja (članak 102.) navode i ostala kaznena djela povezana s terorizmom, a to su: javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.) i putovanje u svrhu terorizma (članak 101.a), nastoji se osigurati da se osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi mogu iznimno upotrijebiti kao dokaz i u predmetima koji se tiču dodanih kaznenih djela.

Članak 28.

Članak 212. stavak 1. dopunjuje se na način da se policiji omogućava da, osim do sada propisanih hitnih dokaznih radnji može samostalno, bez naloga državnog odvjetnika obavljati i hitnu dokaznu radnju prepoznavanja za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina. Navedenim prijedlogom izmjena nastoji se postići učinkovitost provođenja izvida u prethodnom postupku.

Članak 29.

U članku 214. novom stavku 2. daje se mogućnost policiji da, ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja, odredi potrebna vještačenja, osim obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala.

Time bi se doprinijelo učinkovitosti postupanja policije u provođenju izvida u prethodnom postupku.

Riječ „mora“ zamjenjuje se riječju „će“, iako su obje istog značenja, navedena izmjena je potrebna zbog terminološkog usklađenja izraza koji se koristi u ostalim odredbama ZKP/08 kada se označava obveza tijela da poduzme radnju.

Članak 30.

Izmjenom članka 218.a stavka 1. točke 2. ZKP/08 u katalog kaznenih djela u odnosu na koja državni odvjetnik može odgoditi dostavu rješenja o provođenju istrage dodaje se kazneno djelo javnog poticanja na terorizam (članak 99. KZ/11), te kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a KZ/11) koje je, kao novo kazneno djelo, uvedeno zadnjim izmjenama Kaznenog zakona iz 2018. godine (Narodne novine broj 118/18), stoga je potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom.

Članak 31.

U članku 229. stavku 5. ispravlja se nomotehnička pogreška.

Članak 32.

Izmjenom članka 286. stavka 2. točke 1. ZKP/08 u katalog kaznenih djela iz KZ/11 u odnosu na koja se može priznati parcijalni imunitet svjedoku dodaju se i kazneno djelo javnog poticanja na terorizam (članak 99.), kazneno djelo novačenja za terorizam (članak 100.) te kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a).

Članak 33.

Izmjenom članka 326. stavka 5. ZKP-a/08 u katalog kaznenih djela iz KZ/11 u odnosu na koja se mogu provesti operativni zahvati okrivljenika dodaju se i kaznena djela javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a) i terorističko udruženje (članak 101.a).

U novom stavku 8. daje se ovlast tijelima koja provode izvide (policiji i državnom odvjetniku) da mogu odrediti radnje iz članka 326. stavka 1., 2. i 6. ZKP (tjelesni pregled okrivljenika, tjelesni pregled drugih osoba, kao i uzimanje krvi i urina od okrivljenika i druge osobe). Pritom se ne radi o invazivnim zahvatima u tijelo okrivljenika ili druge osobe nego se radi o utvrđivanju činjenica bitnih za daljnji tijek prethodnog i kaznenog postupka. Ujedno, predloženim izmjenama nastoji se smanjiti nepotrebno administriranje i ubrzati postupanje.

Imajući u vidu da se u članku 326. ZKP/08 dodaje novi stavak 8. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 8. i 9. koji su postali stavci 9. i 10.

Članak 34.

Izmjenom članka 327. stavka 2. točke 4. uređena je situacija u kojoj postoji potreba određivanja molekularno genetske analize radi identifikacije osumnjičenika ili druge osobe u okviru kaznenog progona, a za provođenje koje je potrebno uzimanje uzoraka biološkog materijala druge osobe.

Izmjenom odredbe članka 327. stavka 6. ZKP-a daje se policiji mogućnost da uz pisanu suglasnost žrtve i druge osobe uzima uzorke biološkog materijala. Ako takva suglasnost ne postoji ili ju navedene osobe nisu u mogućnosti dati, uzimanje uzorka biološkog materijala nalaže državni odvjetnik. Radnja uzimanja biološkog materijala ne predstavlja dokaznu radnju vještačenja već način na koji se pribavlja uzorak koji će biti predmetom vještačenja stoga je predloženo da tu radnju može odrediti policija. Iz navedenih razloga razdvaja se radnja uzimanja biološkog materijala od molekularno-genetske analize koja predstavlja dokaznu radnju vještačenja, koju nalaže državni odvjetnik.

Predloženim izmjenama nastojalo se postići ekonomično postupanje.

Članak 35.

Izmjenom članka 334. točke 2. ZKP/08 u katalog kaznenih djela za koja se mogu odrediti posebne dokazne radnje dodaje se i kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a KZ/11) koje je, kao novo kazneno djelo, uvedeno zadnjim izmjenama Kaznenog zakona iz

2018. godine, stoga je potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom.

Nadalje, izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koje su u tijeku kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona brisano je, stoga ga je potrebno brisati iz kataloga kaznenih djela propisanih u točki 3. stavku 1. članka 334. ZKP/08.

Vidi obrazloženje uz članak 5.

Članak 36.

Izmjenom članka 339. stavka 2. točke 2. ZKP/08 u katalog kaznenih djela za koja se mogu odrediti posebne dokazne radnje dodaju se i kazneno djelo javnog poticanja na terorizam (članak 99.), te kazneno djelo putovanja u svrhu terorizma (članak 101.a KZ/11) koje je, kao novo kazneno djelo, uvedeno zadnjim izmjenama Kaznenog zakona iz 2018. godine, stoga je potrebno uvrstiti ga u ovu točku zajedno s ostalim kaznenim djelima povezanim s terorizmom.

Članak 37.

Izmjenom članka 350. stavaka 2. i 3. unesene su izmjene u postupak pred optužnim vijećem u odnosu na izdvajanje nezakonitih dokaza. Naime, na sjednici optužnog vijeća stranke će već u svojim izlaganjima morati iznijeti sve prijedloge za izdvajanje nezakonitih dokaza, ako ih imaju, s upozorenjem da ih neće moći podnijeti u kasnijem tijeku postupanja optužnog vijeća. Brisanjem dijela odredbe stavka 3. koji govori o mogućnosti upozoravanja na nezakonite dokaze rezultat je uvođenja obligatornog podnošenja prijedloga za izdvajanjem nezakonitih dokaza novim stavkom 2. Ovim izmjenama se ne ograničava pravo stranaka da podnesu prijedlog i kasnije ako su za razloge izdvajanja nezakonitih dokaza saznale tek nakon stavljanja prijedloga za izdvajanje kada taj prijedlog mora biti obrazložen.

Na ovaj način nastoji se spriječiti odugovlačenje postupka i osigurati koncentriranost rasprave pred optužnim vijećem bez mogućnosti zlouporabe prava na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza, podnošenjem istog nebrojeno puta bez pravne opravdanosti. Novim stavkom 3. propisuje se instruktivni rok od petnaest dana od primitka optužnice za podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza u situaciji kada se postupak pred optužnim vijećem vodi po optužnici koja se odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina. Prijedlog će se smatrati pravovremenim ako ga vijeće zaprimi prije početka sjednice.

Imajući u vidu da se u članku 350. ZKP/08 dodaju novi stavci 2. i 3. došlo je do promjene u numeraciji dosadašnjih stavaka 2. do 7. koji su postali stavci 4. do 9.

Članak 38.

Člankom 351. stavkom 3. ZKP propisana je procesna sankcija za zlouporabu prava na podnošenje prijedloga za izdvajanje nezakonitih dokaza koji je podnesen protivno zakonskim pretpostavkama propisanim u članku 350. stavcima 2. i 3. tako što je propisano da će u tom slučaju vijeće rješenjem odbaciti prijedlog.

Članak 39.

Procesnopravni institut pripremnog ročišta izmijenjen je na način da više ne postoji mogućnost njegova provođenja u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina nego je predviđeno kao mogućnost za postupke za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora iznad 15 godina u kojima se, prema važećem ZKP/08, obligatorno provodilo.

U odnosu na postupke za kaznena djela sa zaprijećenom kaznom zatvora više od 15 godina ostavljeno je sudu na procjenu postoji li potreba njegova određivanja.

Navedene izmjene učinjene su iz razloga što je primjena tog procesnopravnog instituta izgubila svoju praktičnu svrhovitost.

Naime, pripremmo ročište je izgubilo onu svoju početnu svrhu koju je ovaj stadij kaznenog postupka imao prema odredbama temeljnog ZKP-a iz 2008. godine. Međutim, kasnijim izmjenama i dopunama brisana je prekluzija dokaznih prijedloga na pripremnom ročištu, čime se pripremmo ročište pretvorilo u ročište na kojem stranke obrazlažu dokazne prijedloge, a o čemu postoje i odredbe kod održavanja rasprave. Bez prekluzije, stranke zapravo stavljaju dokazne prijedloge i na pripremnom ročištu i na raspravi jer više nema ograničenja u tom smislu odnosno sve radnje koje se provode na pripremnom ročištu kasnije se još jednom provode i na raspravi.

Članak 40.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2017. godine brisan je članak 45. na koji upućuje odredba točke 2. stavka 1. članka 388. ZKP/08 te je stoga potrebno uputiti na odgovarajuću odredbu članka 44. stavka 4. ZKP/08 i osigurati isključenje javnosti na raspravi kada isključenje zahtijeva žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode ili žrtva kaznenog djela trgovanja ljudima.

Članak 41.

U naslovu iznad članka 413. brisane su riječi „i uvodni govori stranaka“ budući da su uvodni govori brisani.

Vidi obrazloženje uz članak 42.

Članak 42.

Članak 417. je brisan. Navedenim člankom su regulirani uvodni govori stranaka koji su se, u praktičnom smislu, pokazali nesvrhovitima.

Ovaj članak se u praksi pokazao nepotreban jer se suđenje ne odvija pred porotom kojoj stranke iznose uvodne govore već sudom. Prilikom stavljanja dokaznih prijedloga stranke iznose na koje okolnosti se dokazi predlažu iz čega su sudu vidljive odlučne činjenice koje stranke namjeravaju dokazivati i koja su sporna pravna pitanja. Ova odredba se u praksi svodi na puku konstataciju tužitelja da će dokazati da je optuženik počinio kazneno djelo, a obrana da nije počinio. Obzirom na izneseno, a imajući u vidu nužnost ubrzanja kaznenog postupka, predlagatelj se odlučio na brisanje uvodnih govora.

Članak 43.

Predloženom dopunom članka 431. dodavanjem nove točke 8. zapisnici o iskazima svjedoka, odnosno zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka mogu se pročitati odnosno reproducirati, ako su vještak ili svjedoci ranije konfrontirani i ispitani na raspravi u prisutnosti stranaka, ali pred drugim predsjednikom vijeća, čime se osigurava ostvarivanje načela ekonomičnosti te sprječava odugovlačenje postupka.

Naime, razlog znatnog odugovlačenja postupka je ponovno pozivanje i ispitivanje svjedoka koji su konfrontirani i ispitani na raspravi, ali pred drugim predsjednikom vijeća, a stranke nisu suglasne da se njihovi iskazi pročitaju u kojem slučaju sud nema mogućnost donijeti drugačiju odluku od one da se ponovno pozovu svi svjedoci i vještaci. Takve situacije su najočitiije u ponovljenim postupcima (ukidanje odluka) kada se izmijeni predsjednik vijeća. Tada stranke ne daju suglasnost za čitanje iskaza, brojni svjedoci se ponovno pozivaju i njihovo ispitivanje se svodi na ponavljanje već danog iskaza bez ijednog novog pitanja ili nove okolnosti. U slučaju ovakve zakonske izmjene, procjena je suda, nakon uzimanja dokaznih prijedloga stranaka, je li potrebno ponovno pozivanje svjedoka (radi ispitivanja na neke nove okolnosti ili novih pitanja) ili se radi isključivo o odugovlačenju postupka.

Članak 44.

Izmjenom članka 458. stavka 4. ZKP/08 presudu potpisuje predsjednik vijeća. Naime, u sklopu pripreme sudova za elektroničko poslovanje, osigurani su certifikati za digitalno potpisivanje u odnosu na suce i sudske savjetnike. Stoga je, u svrhu olakšavanja uvođenja elektroničke komunikacije u kaznenim postupcima izmijenjena ova odredba.

Članak 45.

Izmjenom članka 459. stavka 1. prema kojem pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je izrečena, izbjeci će se situacije koje su se pojavile u praksi kada se objavljena presuda razlikovala od one u zapisniku. Naime, člankom 412. ZKP-a/08 propisano je da je izreka presude u zapisniku izvornik.

Članak 46.

Izmjenom stavka 3. članka 475. ZKP/08 sjednica vijeća neće započinjati izvješćem suca izvjestitelja o stanju stvari koje se, u praktičnom smislu, svodi na izlaganje i prepričavanje spisa. Na ovaj način doprinosi se učinkovitosti i ubrzanju postupka.

Članak 47.

Dopunom članka 487. stavkom 4. propisana je dužnost i ovlast drugostupanjskog suda da kada ukida prvostupanjsku presudu zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, mora ispitati pobijanu presudu i po žalbenoj osnovi pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ako je ona istaknuta u žalbi, uz obaveznu uputu prvostupanjskom sudu koje je pravno odlučne činjenice potrebno raspraviti u ponovljenom postupku.

Članak 48.

Izmjena članka 489. propisuje postupanje prvostupanjskog suda prema uputi drugostupanjskog suda sukladno izmijenjenom članku 487. stavku 4. na temelju kojeg će prvostupanjski sud postupiti. Ostali ranije izvedeni dokazi mogu se pročitati u skladu s člankom 431. ZKP/08.

Članak 49.

Članak 527. stavak 7. ZKP/08 je potrebno brisati budući da je, prema Konačnom prijedlogu, u članku 371. stavku 2. propisano opće pravilo da se pripremno ročište ne provodi u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina, a kojima su obuhvaćena i djela za koja se progon provodi po privatnoj tužbi, stoga navedeno nije potrebno posebno propisivati i u ovom članku.

Vidi obrazloženje uz članak 39.

Članak 50.

Izmjena stavka 1. u članku 556. potrebna je zbog usklađivanja s člankom 79. stavcima 2. i 3. KZ/11 jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine 118/18) izmijenjen institut oduzimanja predmeta. Naime, predmetnom izmjenom Kaznenog zakona brisane su zakonske pretpostavke za fakultativno oduzimanje predmeta.

Članak 51.

S obzirom na to da Visoki kazneni sud, kao novo pravosudno tijelo, počinje s radom 1. siječnja 2020. godine i da predmeti povodom žalbi protiv odluka županijskih sudova prelaze u njegovu nadležnost bilo je potrebno urediti postupanje s predmetima u postupcima koji su u tijeku.

Članak 52.

Ovom odredbom uređuje se situacija koja je nastala slijedom izmjena članka 5. i 6. ovoga Zakona koje posljedično dovode do izmjene u nadležnosti sudova koji postupaju u predmetima iz članka 19.a stavka 1. točke 1. ZKP/08.

Članak 53.

Ovom odredbom propisuje se rok za donošenje pravilnika.

Članak 54.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu 1. siječnja 2020. godine, osim odredbi članka 21. i 22. koje će stupiti na snagu 1. siječnja 2021.

Prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2014. godine, kao i prema odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima iz 2018. godine propisan je početak djelovanja Visokog kaznenog suda, kao novog pravosudnog tijela, s danom 1. siječnja 2020. godine.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, a zbog prenošenja Direktive 2016/1919/EU, osigurana su sredstva u Državnom proračunu.

Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava se, prema Konačnom prijedlogu, priznaje u najranijim fazama postupka, u prethodnom postupku, što znači da će sada pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava imati uhićenik od trenutka uhićenja, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane, kao i da će navedeno pravo, pod jednakim uvjetima, u postupcima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina moći ostvariti osumnjičenik prilikom poduzimanja pojedinih radnji koje su predviđene Konačnim prijedlogom.

Naime, Konačnim prijedlogom je u novom stavku 5. članka 145. ZKP/08 propisano da kada kaznena prijava nije podnesena, troškove poduzetih radnji snosi policija, a ako je radnja poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, tada troškove poduzetih radnji snosi tijelo koje je radnju naložilo.

Navedeno je zahtijevalo pomnu financijsku analizu učinka ove zakonske dopune na proračune Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pravosuđa stoga je učinjen izračun koji je okvirni pokazatelj predvidivih troškova.

Pravilnikom koji će donijeti ministar pravosuđa priznavat će se pravo na troškove obrane u visini 50% od nagrade za rad koja bi branitelju pripadala za pojedine radnje u postupku prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (u daljnjem tekstu: Tarifa), što bi, imajući u vidu važeću Tarifu, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina iznosilo 1.500,00 kn po izvršenoj radnji.

Prema projekcijama fiskalnog učinka koje je izradilo Ministarstvo unutarnjih poslova proizlazi da bi iz proračuna Ministarstva unutarnjih poslova za privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava trebalo izdvojiti 14.250.000,00 kn godišnje, dok je za Ministarstvo pravosuđa potrebno u državnom proračunu predvidjeti 3.157.500,00 kn godišnje.

Naime, imajući u vidu prethodno navedene uvjete pod kojima se priznaje pravo na privremenu pravnu pomoć, prema statističkim podacima Ministarstva unutarnjih poslova koji se odnose na trogodišnji prosjek od 2016. do 2018. godine proizlazi da je ukupno bilo 10.000 uhićenika. Broj prijavljenih počinitelja za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina je 6.300 osoba, od tog broja treba oduzeti 2.500 osoba koje su ujedno bile i uhićenici te se dolazi do broja od 13.800 osoba koje bi imale pravo ostvariti privremenu pravnu pomoć pod prethodno navedenim zakonskim pretpostavkama. Za projekciju fiskalnog učinka uzima se pretpostavka da će ovo pravo koristiti najmanje polovica uhićenika odnosno osumnjičenika te se tako dolazi do brojke od otprilike 7.000 osoba koje bi ujedno bile i ispitane od strane policije.

Policija, u pravilu, ne provodi dokazne radnje suočenja i rekonstrukciju, a što se tiče dokazne radnje prepoznavanja podatci se odnose na prepoznavanje u kojima je žrtva/svjedok prepoznala osumnjičenika kao počinitelja kaznenog djela iz čega proizlazi da je policija provela oko 2.000 dokaznih radnji prepoznavanja. Uzme li se u obzir polovica brojke dolazi se do broja od 1.000.

Nadalje, imajući u vidu dostupne statističke podatke općinskih i županijskih državnih odvjetništava, udio kaznenih djela sa zaprijećenom kaznom zatvora težom od pet godina u ukupnom kriminalitetu iznosi u postotku 12 %.

Prema statističkim podacima za 2018. godinu za općinska državna odvjetništva, istražni zatvor je određen protiv ukupno 2489 osumnjičenika, ako se od tog broja izračuna postotak od 12 %, istražni zatvor je određen protiv 298 osumnjičenika za kaznena djela teža od pet godina, dok je u 2018. godini županijsko državno odvjetništvo odredilo istražni zatvor protiv 644 osumnjičenika.

Slijedom navedenoga, a s obzirom na to da se osumnjičeniku protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, prema Konačnom prijedlogu, priznaje navedeno pravo prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora, ukupni iznos troška obrane za 933 osumnjičenika bi iznosio 1.413.000,00 kuna.

Nadalje, općinsko državno odvjetništvo je provelo dokaznu radnju prvog ispitivanja u odnosu na ukupno 9699 osumnjičenika, što bi kada se izračuna postotak od 12 % bilo 1163 osumnjičenika u postupku za kaznena djela teža od pet godina te bi za tu radnju trebalo u državnom proračunu predvidjeti 1.744.500,00 kuna. Statistički podatci za provođenje dokazne radnje prvog ispitivanja kod županijskog državnog odvjetništva nisu se uzimali u obzir prilikom izračuna jer je županijsko državno odvjetništvo nadležno za postupke koji se vode za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, u kojem slučaju okrivljenik od prvog ispitivanja ima pravo na obveznu obranu odnosno ima pravo na branitelja po službenoj dužnosti.

Zaključno, za provedbu Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, a zbog prenošenja Direktive 2016/1919/EU, osigurana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2020. i projekcijama za 2021. i 2022., i to: u okviru razdjela 040 Ministarstvo unutarnjih poslova na aktivnosti A553131 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE, skupini računa 32 Materijalni rashodi u iznosu od 14.250.000, 00 kuna, a u okviru razdjela 110 – Ministarstvo pravosuđa, na glavi 11070 Općinska državna odvjetništva, aktivnosti A642000 PROGON POČINITELJA KAZNENIH I KAŽNJIVIH DJELA I ZAŠTITE IMOVINE RH PRED NADLEŽNIM SUDOVIMA I TIJELIMA, skupini računa 32 Materijalni rashodi u iznosu od 2.191.500,00 kuna, a na glavi 11055 Županijska državna odvjetništva, aktivnosti A640000 PROGON POČINITELJA KAZNENIH I KAŽNJIVIH DJELA I ZAŠTITE IMOVINE RH PRED ŽUPANIJSKIM SUDOVIMA I UPRAVNIM TIJELIMA, skupini računa 32 Materijalni rashodi iznos od 966.000,00 kuna.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je u prvom čitanju prihvaćen u Hrvatskome saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao rezultat uvažavanja prijedloga i primjedbi iznijetih između prvog i drugog čitanja.

U odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj je u tekstu Konačnog prijedloga zakona izmijenio ili dodao sljedeće:

- u članku 2. kojim se u članku 3. ZKP/08 dodaje novi stavak 2. propisano je da je teret dokaza u postupku utvrđivanja krivnje osumnjičenika, okrivljenika ili optuženika na tužitelju. Na navedeni način je ranije predložena odredba jasnije određena

- u članku 5. kojim se u članku 19.b stavku 3. točki b) brišu riječi „spolni odnošaj bez pristanka (članak 152.)“ izvršeno je usklađenje s izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz 2019. kojom se mijenja koncepcija u definiranju kaznenog djela silovanja, a samim time i nadležnost suda, time je prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Peđe Grbina iznesena na 15. sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 28. studenoga 2019. godine

- u članku 6. kojim se u članku 19.c točki 1. podtočki d) briše stavak 1. članka 153. izvršeno je usklađenje s izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz 2019. kojom se mijenja koncepcija u definiranju kaznenog djela silovanja, a samim time i nadležnost suda, time je prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Peđe Grbina istaknuta na sjednici 15. sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 28. studenoga 2019. godine

- u članku 7. kojim se u članku 19.e stavku 1. ZKP/08 dodaje nova točka 2., navođenjem članka 490. stavka 1. točke 2. jasnije je propisano u kojem slučaju će Visoki kazneni sud odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju, time je prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Peđe Grbina iznesena na sjednici 15. sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 28. studenoga 2019. godine

- u članku 15. kojim je dodan članak 72.a jasnije se propisuje do kojeg trenutka se uhićeniku odnosno osumnjičeniku priznaje pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava

- u članku 21. izmijenjen je članak 119. ZKP/08 zbog uvođenja elektroničkog nadzora kojim se ostvaruju zakonodavne pretpostavke za izvršavanje istražnog zatvora u domu

- u članku 22. kojim je dopunjen članak 121. novim stavkom 2. određuje se tko će izvršavati istražni zatvor u domu uz kojeg je sud odredio primjenu elektroničkog nadzora

- u članku 29. kojim se u članku 214. ZKP/08 vrši renumeracija unutar članka i dodaje novi stavak 2. te uslijed toga dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3., sukladno primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, nomotehnički se doradio izričaj odredbe te se umjesto izraza „koji je postao“ koristi izraz „koji postaje“

- u članku 33. kojim se u članku 326. ZKP/08 vrši renumeracija unutar članka i dodaje novi stavak 8. te uslijed toga dosadašnji stavak 8. postaje stavak 9. sukladno primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, nomotehnički se doradio izričaj odredbe te se umjesto izraza „koji je postao“ koristi izraz „koji postaje“

- u članku 35. kojim se mijenja točka 3. članka 334. brisano je kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona uslijed izmjena i dopuna Kaznenog zakona koje su u tijeku, a kojima je to kazneno djelo brisano

- u članku 38. kojim se u članku 351. stavku 3. ZKP/08 dodaju rečenice, izričaj „iza riječi: viši sud“ zamjenjuje se riječima „iza druge rečenice dodaju se rečenice koje glase“. Time je djelomično prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora koji je

ukazao na potrebu nomotehničkog uređivanja navedenog članka na način da se „iza prve rečenice dodaju rečenice koje glase“

- u članku 44. kojim se mijenja članak 458. stavak 4. ZKP/08 propisano je da presudu potpisuje samo predsjednik vijeća, te je time olakšano uvođenje elektroničke komunikacije u kaznenom postupku budući da su osigurani certifikati za digitalno potpisivanje u odnosu na suce i sudske savjetnike

- u članku 46. kojim se mijenja stavak 3. članka 475. ZKP/08, u svrhu učinkovitosti postupka, propisano je da sjednica vijeća započinje izlaganjem žalbe i odgovora na žalbu, a ne više izvješćem suca izvjestitelja o stanju stvari

- u članku 47. kojim se dopunjuje članak 487. ZKP/08 stavkom 4. propisuje se dužnost drugostupanjskog suda da pri donošenju rješenja kojim ukida prvostupanjsku presudu zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka mora razmotriti i žalbene navode koji se odnose na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, ako je ta žalbena osnova navedena u žalbi, uz obaveznu uputu prvostupanjskom sudu koje je pravno odlučne činjenice potrebno raspraviti u ponovljenom postupku

- u članku 48. kojim se dopunjuje članak 489. stavak 3. ZKP/08 propisuje se postupanje prvostupanjskog suda prema uputi drugostupanjskog suda sukladno izmijenjenom članku 487. stavku 4. na temelju kojeg će prvostupanjski sud postupiti. Ostali ranije izvedeni dokazi mogu se pročitati u skladu s člankom 431. ZKP/08

- u članku 52. propisana je prijelazna odredba kojom se određuje postupanje s predmetima zbog promjene nadležnosti suda, a u vezi izmjene članka 19.b stavka 3. točke b) i članka 19.c točke 1. podtočke d)

- u članku 53. propisuje se rok za donošenje pravilnika o načinu izvršavanja elektroničkog nadzora iz članka 22. Konačnog prijedloga.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S RAZLOZIMA NEPRIHVAĆANJA

Nije prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora prema kojoj je potrebno nomotehnički doraditi izričaj odredbe članka 34. na način da se koriste riječi „koji postaje“ budući da je odredba već propisana na taj način i glasi: „U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5.“

Nije prihvaćena primjedba Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora prema kojoj bi se žrtvama kaznenih djela trebala omogućiti jača zaštita i osigurati naknada štete budući da je zadnjim izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku iz 2017. (Narodne novine br. 70/17) posebna pažnja posvećena upravo zaštiti žrtava kaznenih djela. Naime, Zakon o kaznenom postupku je i prije navedenih izmjena sadržavao niz odredbi kojima se pruža visok stupanj zaštite njihovih prava koja su još više osnažena prenošenjem Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP. Od važnijih izmjena ističemo uvođenje pojedinačne procjene žrtve kojom se

osigurava individualan pristup nadležnih tijela prema svakoj žrtvi, a kojem je krajnji cilj utvrditi, ovisno o okolnostima pojedinačnog slučaja, postoji li rizik od sekundarne i ponovljene viktimizacije žrtve te rizik od zastrašivanja i odmazde tijekom kaznenog postupka.

Nadalje, u vezi primjedbe koja se odnosi na modalitete utvrđivanja imovinskog stanja te koliko će to utjecati na kvalitetu rada policije koja ima ograničeno vrijeme zadržavanja uhićenika ističemo da se privremena pravna pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava odobrava svim uhićenima koji izjave da prema svom imovinskom stanju ne mogu podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a da će se opravdanost izjave o imovinskom stanju utvrđivati u kasnijem tijeku postupka. Člankom 72. stavkom 2. ZKP/08 je propisano koje sve dokaze o imovinskom stanju je potrebno dostaviti da bi se opravdala navedena izjava odnosno nemogućnost snošenja troškova obrane.

Nije prihvaćena primjedba Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora u kojoj je istaknuto da Prijedlog zakona nije usklađen s Direktivom 2016/1919/EU u pogledu priznavanja prava na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava koja ne predviđa ograničavanje prava samo na postupke za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina. Naime, privremena pravna pomoć omogućava se svim uhićenima od trenutka uhićenja pa sve dok uhićenje traje, neovisno o težini kaznenog djela. U odnosu na osumnjičenike, isti ostvaruju pravo na privremenu pravnu pomoć prilikom sudjelovanja u pojedinim radnjama u postupku, sukladno Direktivi 2016/1919/EU. Ovime se ne dira u pravo na sudjelovanje branitelja osumnjičenika tijekom cijelog prethodnog postupka.

U okviru rasprave održane na 15. sjednici Hrvatskoga sabora, dana 28. studenoga 2019. godine, iznesene su sljedeće primjedbe koje nisu prihvaćene:

Nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Peđe Grbina kojom se traži da se usklade odredbe članaka 13. i 14. Prijedloga zakona u pogledu kriterija kojim se opravdava imovinsko stanje odnosno činjenice da se pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava odobrava samom izjavom uhićenika odnosno osumnjičenika da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, dok okrivljenik da bi ostvario pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava sukladno članku 72. ZKP/08 koji je mijenjan člankom 13. Prijedloga zakona mora učiniti vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane. Naime, imajući u vidu hitnost postupanja i ograničenost rokovima za postupanje u najranijim fazama postupka predviđen je ovaj način odobravanja privremene pravne pomoći, s time da će izjavu uhićenik odnosno osumnjičenik morati opravdati u kasnijem tijeku postupka uz potrebu prilaganja dokaza iz stavka 2. članka 72 ZKP/08 jednako kao i okrivljenik. Stavkom 4. članka 72.a Prijedloga zakona (odnosno stavkom 3. Konačnog prijedloga) uređena je navedena situacija.

Nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Peđe Grbina u odnosu na uvodne govore odnosno prijedlog da se isti ne brišu. Predlagatelj je, postupajući s ciljem ubrzanja kaznenog postupka, analizirajući svaki pojedini stadij, pokušao otkloniti ili redefinirati radnje u pojedinim stadijima kaznenog postupka na koje je struka ukazala kao na potencijalno usporavajuće.

Nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Peđe Grbina u odnosu na potrebu ukidanja Visokog kaznenog suda. Naime, uvođenje ovog suda rezultat je potrebe dosadašnje primjene ZKP/08 u praksi, koja je ukazala na potrebu ujednačavanja prakse postupanja županijskih sudova u kaznenim predmetima, ali i potrebu ubrzanja kaznenog postupka koje će se ostvariti, između ostalog, rasterećenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Iz Izvješća predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2018. o priljevu predmeta na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, a promatrajući ukupne podatke o broju neriješenih predmeta po vrstama u petogodišnjem razdoblju od 2014. do 2018., proizlazi da je nastavljen negativan trend povećanja broja neriješenih kaznenih predmeta od 2014., tako da se i 2018. bilježi povećanje broja neriješenih predmeta ove vrste. Stoga, smatramo opravdanim osnivanje Visokog kaznenog suda.

Svi ostali prijedlozi, primjedbe i mišljenja koji su dani na tekst Prijedloga zakona koji je usvojen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru usvojeni su i ugrađeni u tekst Konačnog prijedloga.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- 1) Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26. 10. 2010.),
- 2) Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima (SL L 101, 15. 4. 2011.),
- 3) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o borbi protiv seksualne zloporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (SL L 335, 17. 12. 2011.),
- 4) Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku (SL L 142, 1. 6. 2012.),
- 5) Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (SL L 350, 30. 12. 2008.),
- 6) Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.),
- 7) Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL L 294, 6. 11. 2013.),
- 8) Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji (SL L 127, 29. 4. 2014.),
- 9) Direktiva 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP (SL L 151, 21. 5. 2014.).

Članak 3.

(1) Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja.

(2) Dvojbu o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona sud rješava presudom na način koji je povoljniji za okrivljenika.

Članak 18.

(1) Ako primjena kaznenog zakona zavisi od prethodnog rješenja pravnog pitanja za čije je rješenje nadležan sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, kazneni sud može sam riješiti to pitanje prema odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Rješenje tog pravnog pitanja od strane kaznenog suda ima učinak samo za kazneni predmet o kojem taj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvu prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, takva odluka ne veže kazneni sud što se tiče ocjene je li počinjeno određeno kazneno djelo.

(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo može podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(4) Ako se postupak vodi pred sudom protiv čije odluke nije dopuštena žalba, a taj sud smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo podnijet će zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(5) U slučaju iz stavka 3. i 4. ovog članka sud će prekinuti postupak do donošenja odluke Suda Europske unije. Za vrijeme trajanja prekida postupka sud može provoditi samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 19.b

(1) Općinski sudovi sude u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac.

(3) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim za sljedeća kaznena djela:

a) čedomorstvo (članak 93.), usmrćenje na zahtjev (članak 94.), prouzročanje smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisila na spolni odnošaj (članak 190.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanje prometne nesreće (članak 272. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) usmrćenje (članak 112. stavak 2. i 3.), prouzročanje smrti iz nehaja (članak 113.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 114. stavak 2.), spolni odnošaj bez pristanka (članak 152.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 192. stavak 6.), izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu (članak 227. stavak 6.), teška kaznena djela protiv okoliša (članak 214. stavak 4.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222. stavak 4.) iz Kaznenog zakona.

(4) U predmetima iz nadležnosti vijeća općinskog suda stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od deset godina ili ako sastav vijeća nije propisan posebnim zakonom. Sudac pojedinac ima ovlasti vijeća. Stranke tu suglasnost ne mogu opozvati.

(5) Općinski sudovi donose odluke izvan rasprave u vijećima sastavljenim od tri suca.

(6) Predsjednik općinskog suda i predsjednik vijeća općinskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.c

Županijski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju:

a) za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor,

b) za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda,

c) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.);

d) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), genocid (članak 88. stavak 3.), zločin agresije (članak 89. stavak 3.), odgovornost zapovjednika (članak 96. stavak 1. i 4.), terorizam (članak 97. stavak 2.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), terorističko udruženje (članak 102. stavak 2.), usmrćenje (članak 112. stavak 1.), silovanje (članak 153. stavak 1.), podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1.), razbojništvo (članak 230. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 231. stavak 2.), zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju (članak 246. stavak 2.), subvencijska prijevera (članak 258. stavak 3.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.), otmica osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353. stavak 1.), napad na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354. stavak 1.) iz Kaznenog zakona;

2) u drugom stupnju odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, ako drukčije nije propisano zakonom;

3) poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, provoditi prethodni postupak kad je to propisano ovim Zakonom,

4) u predmetima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

5) odlučivati u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima;

6) provoditi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba;

7) obavljati poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje;

8) obavljati i druge poslove koji su propisani zakonom.

Članak 19.e

(1) Visoki kazneni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv presuda općinskih i županijskih sudova;

2) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Visoki kazneni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora. Sudac pojedinac Visokog kaznenog suda odlučuje kad je to propisano zakonom.

(3) Predsjednik Visokog kaznenog suda i predsjednik vijeća Visokog kaznenog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.f

(1) Vrhovni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova, osim ako drukčije nije propisano zakonom,

2) odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju, kad je to propisano zakonom,

3) odlučivati o izvanrednim pravnim lijekovima u slučajevima propisanim ovim Zakonom,

4) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Vrhovni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, ako drukčije nije propisano zakonom.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda i predsjednik vijeća Vrhovnog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 34.

(1) Izuzeće mogu tražiti i stranke.

(2) Stranke podnose zahtjev za izuzeće odmah nakon saznanja za razlog izuzeća.

(3) Zahtjev za izuzeće suca višeg suda stranka može staviti najkasnije do početka sjednice tog suda.

(4) Stranka može tražiti izuzeće samo poimenično određenog suca ili suca porotnika koji u predmetu postupka, odnosno suca višeg suda.

(5) Stranka je dužna u zahtjevu navesti dokaze i okolnosti zbog kojih smatra da postoji kakva zakonska osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu navoditi razlozi koji su isticani u prijašnjem zahtjevu za izuzeće koji je odbijen.

Članak 35.

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 34. ovog Zakona odlučuje predsjednik suda. Ako se traži izuzeće i predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda.

(2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno višeg suda, a ako se traži izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluku o izuzeću donosi vijeće od pet sudaca tog suda. Protiv tih odluka žalba nije dopuštena.

(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, suca porotnika, odnosno predsjednika suda, a prema potrebi provest će se i drugi izvidi.

(4) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za izuzeće nije dopuštena posebna žalba.

(5) Ako je zahtjev za otklon iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona podnesen suprotno odredbama članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje žalba nije dopuštena. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na raspravi vijeće. U donošenju tog rješenja može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži.

Članak 44.

(1) Dijete kao žrtva kaznenog djela ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno ovom članku i drugim odredbama ovoga Zakona, i pravo na:

1) opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,

2) tajnost osobnih podataka,

3) isključenje javnosti.

(2) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj i policija dužni su prema djetetu kao žrtvi kaznenog djela postupati posebno obzirno, imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako

bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta. Pri postupanju prema djetetu žrtvi nadležna tijela prvenstveno će se rukovoditi najboljim interesom djeteta.

(3) Ako nije poznata dob žrtve, pretpostavit će se da se radi o djetetu ako postoji vjerojatnost da žrtva nije navršila osamnaest godina života.

(4) Žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode i žrtva kaznenog djela trgovanja ljudima ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

- 1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,
- 2) na opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,
- 3) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola te da ju, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja ispituje ta ista osoba,
- 4) uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve,
- 5) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja (članak 292. stavak 4. ovoga Zakona),

- 6) na tajnost osobnih podataka,
- 7) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

(5) Žrtva u odnosu na koju su utvrđene posebne potrebe zaštite sukladno članku 44. ovoga Zakona ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

- 1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,
- 2) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola te da ju, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja ispituje ta ista osoba,
- 3) uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve,
- 4) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja (članak 292. stavak 4. ovoga Zakona),

- 5) na tajnost osobnih podataka,
- 6) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

Članak 66.

(1) Okrivljenik mora imati branitelja:

1) ako je nijem, gluhi, slijep, gluhoslijep ili nesposoban da se sam brani, od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka,

2) ako se postupak vodi zbog kaznenog djela iz nadležnosti županijskog suda, od prvog ispitivanja ili donošenja rješenja o provođenju istrage do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a za kaznena djela za koja je izrečena kazna dugotrajnog zatvora i za postupak po izvanrednim pravnim lijekovima,

3) od donošenja odluke kojom je protiv njega određen pritvor ili istražni zatvor,

4) za vrijeme trajanja postupka za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti ako mu je oduzeta sloboda ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u drugom predmetu,

5) u vrijeme dostave optužnice zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža, do pravomoćnog okončanja postupka,

6) od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti (članak 402. stavci 3. i 4.), za vrijeme dok je odsutan,

7) tijekom rasprave koja se održava u odsutnosti okrivljenika (članak 404. stavci 2. i 3.),

8) ako je ostao bez branitelja jer je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje,

9) od donošenja rješenja o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama,

10) tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona i potpisivanja izjave za donošenje presude na temelju sporazuma,

11) u drugim slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.

(2) Ako sud ocijeni da se postupcima okrivljenika ili branitelja odugovlači kazneni postupak, postavit će se i branitelj po službenoj dužnosti za daljnji tijek postupka do pravomoćnosti presude.

(3) Ako u slučaju obvezne obrane okrivljenik nije sam uzeo ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja, postavit će mu se branitelj po službenoj dužnosti. Branitelja na prijedlog suda, državnog odvjetnika te policije u slučaju iz članka 208.a ovoga Zakona, postavlja predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.

Članak 68.

(1) Branitelj je dužan podnijeti punomoć tijelu koje vodi postupak. Okrivljenik može branitelju dati i usmenu punomoć na zapisnik kod tijela koje vodi postupak.

(2) Prava i dužnosti branitelja prestaju pravomoćnim dovršetkom kaznenog postupka, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom te kad okrivljenik opozove punomoć ili kad branitelj otkáže zastupanje i o tome obavijesti sud, odnosno kad branitelj po službenoj dužnosti bude razriješen.

(3) Okrivljenik može naknadnom izjavom opozvati izjavu ili radnju branitelja. Opoziv izjave ili radnje je valjan samo ako je dan u roku za poduzimanje radnje.

(4) Okrivljenik se može odreći ili odustati od pravnog lijeka samo nakon prethodnog savjetovanja s braniteljem.

(5) Okrivljenik uvijek može opunomoćiti drugog izabranog branitelja. Ako sud utvrdi da radnjom otkaza punomoći okrivljenik namjerno odugovlači kazneni postupak, odredit će mu rok da uzme novog branitelja te ga upozoriti da će nakon protoka roka postupiti prema odredbama članka 11. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 72.

(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se može, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage odnosno podizanja optužnice za kaznena djela za koja se istraga ne provodi ili kada istraga nije provedena, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.

(2) Obrazloženi zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava okrivljenik podnosi državnom odvjetniku do podizanja optužnice odnosno sudu nakon podizanja optužnice. Uz zahtjev, okrivljenik je dužan priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega. Iz dokaza o imovinskom stanju moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva.

(3) Ako zahtjevu nisu priloženi dokazi o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik odnosno sud pozvat će okrivljenika na dopunu. Ako okrivljenik ne priloži dokaze u dodijeljenom mu primjerenom roku, državni

odvjetnik odnosno sud rješenjem će odbaciti zahtjev okrivljenika za postavljanjem branitelja na teret proračunskih sredstava.

(4) O osnovanosti zahtjeva za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odlučuje obrazloženim rješenjem državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac, koji može, ako to ocijeni potrebnim, prethodno provjeriti ili pribaviti dodatne podatke o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka. O žalbi protiv rješenja državnog odvjetnika odlučuje sudac istrage, dok o žalbi protiv rješenja predsjednika vijeća ili suca pojedinca odlučuje vijeće.

(5) Ako je okrivljenik postavio zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava tijelo koje vodi postupak nije ovlašteno poduzeti radnju u kojoj okrivljenik ima pravo sudjelovati niti odlučiti o podnesenom pravnom lijeku ili sredstvu, prije nego odluči o osnovanosti zahtjeva okrivljenika za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odnosno prije imenovanja branitelja na teret proračunskih sredstava, osim ako se ne radi o radnjama koje ne trpe odgodu. Tijelo koje vodi postupak dužno je imenovanom branitelju na teret proračunskih sredstava osigurati primjereno vrijeme za pripremu obrane.

(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.

(7) Ako je zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odbijen okrivljenik može ponoviti zahtjev ako se njegovo imovinsko stanje odnosno imovinsko stanje njegove obitelji ili osoba iz stavka 2. ovog članka izmijeni u mjeri da okrivljenik ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

Članak 73.

(1) Umjesto postavljenog branitelja okrivljenik može sam uzeti drugog branitelja. U tom slučaju postavljenom branitelju prestaju prava i dužnosti. O razrješenju će sud donijeti posebno rješenje.

(2) Ako je očito da je okrivljenik uzeo drugog branitelja radi odugovlačenja postupka, tijelo koje vodi postupak postupit će prema članku 11. stavku 4. ovog Zakona.

(3) Postavljeni branitelj može samo iz opravdanih razloga tražiti da bude razriješen.

(4) Sud će razriješiti postavljenog branitelja, čim prestanu razlozi iz kojih je postavljen.

(5) O razrješenju branitelja u slučaju iz stavka 1. do 4. ovog članka odlučuje sudac istrage, predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

(6) Predsjednik suda može, razriješiti postavljenog branitelja koji neuredno obavlja dužnost. Umjesto razriješenog branitelja predsjednik suda postaviti će drugog branitelja. O razrješenju branitelja će se izvijestiti Hrvatska odvjetnička komora.

4. Mjere opreza

Članak 98.

(1) U slučaju kad postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona zbog kojih je moguće odrediti istražni zatvor ili je taj zatvor već određen, sud i državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, obrazloženim rješenjem odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Pritom će se okrivljenik upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom.

(2) Mjere opreza jesu:

1) zabrana napuštanja boravišta,

2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,

- 3) obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu,
- 4) zabrana približavanja određenoj osobi,
- 5) zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
- 6) zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti,
- 7) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,
- 8) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom,
- 9) zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe,
- 10) udaljenje iz doma.

(3) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na vlastiti dom te pravo na nesmetane veze s ukućanima, bračnim ili izvanbračnim drugom, roditeljima, djecom, posvojenikom ili posvojiteljem, osim ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog na štetu neke od tih osoba. Zabrana obavljanja poslovne aktivnosti može obuhvatiti i zakonitu profesionalnu djelatnost ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog u okviru te djelatnosti.

(4) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na nesmetano komuniciranje s braniteljem.

(5) Mjere opreza mogu biti naložene prije i tijekom kaznenog postupka. Prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik, a sudac istrage kad odlučuje o istražnom zatvoru. Državni odvjetnik ili sudac istrage koji je mjeru odredio nadležan je za njezino produljenje ili ukidanje. Nakon podizanja optužnice pa do pravomoćnosti odnosno izvršnosti presude te mjere određuje, produljuje i ukida prvostupanjski sud.

(6) Mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do izvršnosti presude kada se radi o mjerama opreza koje su određene zbog postojanja okolnosti iz članka 123. stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona, odnosno najdulje do pravomoćnosti presude kada se radi o mjerama opreza koje su određene zbog postojanja okolnosti iz članka 123. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca, računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza, tijelo koje je odredilo mjeru opreza prije podizanja optužnice odnosno prvostupanjski sud, ispitat će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako više nije potrebna. Ako je mjera opreza određena kao uvjet jamstva, kontrola produljenja mjere neće se provoditi.

(7) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje mjere. O žalbi do podizanja optužnice odlučuje sudac istrage odnosno izvanraspravno vijeće.

Članak 99.

(1) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, nadležno tijelo će odrediti mjesto u kojem okrivljenik mora boraviti dok traje mjera opreza i granice izvan kojih se ne smije udaljavati.

(2) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, nadležno tijelo će odrediti mjesto ili područje te udaljenost ispod koje im se okrivljenik ne smije približiti.

(3) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza obvezom okrivljenika da se redovito javlja određenoj osobi ili državnom tijelu, nadležno tijelo će odrediti službenu osobu kojoj se okrivljenik mora javljati, rok u kojemu se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju okrivljenika.

(4) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom približavanja određenoj osobi, nadležno tijelo će odrediti razdaljinu ispod koje se okrivljenik ne smije približiti određenoj osobi.

(5) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, nadležno tijelo će zabraniti uspostavljanje ili održavanje izravne ili neizravne veze s određenom osobom.

(6) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom poduzimanja određene poslovne aktivnosti, nadležno tijelo će potanje odrediti vrstu i predmet poslovne aktivnosti.

(7) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza privremenim oduzimanjem putne i druge isprave za prijelaz državne granice, nadležno tijelo navest će osobne podatke, tijelo koje je izdalo ispravu, broj i datum izdavanja.

(8) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza privremenim oduzimanjem dozvole za upravljanje motornim vozilom, nadležno tijelo navest će podatke o toj dozvoli.

(9) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe nadležno tijelo zabranit će uznemiravanje ili uhođenje određene osobe.

(10) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza udaljenje iz doma nadležno tijelo odredit će adresu doma iz kojeg se okrivljenik udaljuje.

Članak 100.

(1) Rješenje kojim nalaže mjeru opreza nadležno tijelo dostavlja i tijelu koje izvršava mjeru opreza.

(2) Mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane približavanja određenoj osobi i zabrane uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, privremenog oduzimanja putne i druge isprave za prijelaz državne granice, zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe, udaljenja iz doma te privremenog oduzimanja dozvole za upravljanje motornim vozilom koju je odredio sud ili državni odvjetnik, izvršava policija.

(3) Mjeru opreza obveze okrivljenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu izvršava policija ili drugo državno tijelo označeno u rješenju kojemu se okrivljenik mora javljati.

(4) Mjeru opreza zabrane poduzimanja poslovnih aktivnosti izvršava tijelo nadležno za nadzor nad poslovnom aktivnosti.

(5) Rješenje kojim se nalaže mjera opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece dostavlja se i nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta.

(6) Ministar nadležan za pravosuđe, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja mjera opreza.

8. Istražni zatvor u domu

Članak 119.

(1) Kad postoje okolnosti iz članka 123. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona, sud može odrediti istražni zatvor u domu protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje, osobe koja je navršila 70 godina života te u onim slučajevima kada to sud ocijeni iznimno opravdanim, ako je za ostvarenje svrhe istražnog zatvora dovoljna zabrana okrivljeniku da se udaljuje iz doma.

(2) Prije određivanja istražnog zatvora u domu sud će zatražiti od okrivljenika pisanu suglasnost punoljetnih osoba koje borave u domu okrivljenika o primjeni tehničkih sredstava nadzora iz stavka 3. ovog članka.

(3) Rješenje o istražnom zatvoru u domu sadrži zabranu okrivljeniku da se udaljuje iz doma. Tim rješenjem sud može odrediti primjenu tehničkih sredstava nadzora kojim se osigurava provođenje istražnog zatvora u domu. Prema potrebi, sud može naložiti mjeru opreza.

(4) Osobi u istražnom zatvoru u domu, sud može iznimno odobriti da se za određeno vrijeme udalji iz doma ako:

- 1) je to neophodno potrebno radi liječenja osobe, ili
- 2) to nalažu posebne okolnosti uslijed kojih bi mogle nastupiti teške posljedice po život, zdravlje ili imovinu.

(5) Ako se osoba u istražnom zatvoru u domu udalji iz doma protivno zabrani suda, ili na drugi način ometa provođenje istražnog zatvora u domu, protiv te osobe odredit će se istražni zatvor. O tome će se osoba upozoriti u rješenju o određivanju istražnog zatvora u domu.

Članak 121.

- (1) Istražni zatvor u domu nadzire policija na čijem se području izvršava.
- (2) U prostoru istražnog zatvora u domu policija ima ovlasti propisane ovim Zakonom (članak 135. do 143.) i drugim propisima.
- (3) Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi propise o evidenciji i izvršavanju istražnog zatvora u domu.

b) Osnove za određivanje istražnog zatvora

Članak 123.

(1) Istražni zatvor se može odrediti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo i ako:

- 1) je u bijegu ili osobite okolnosti upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i slično),
- 2) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače,
- 3) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo, ili da će počinuti teže kazneno djelo za koje je prema zakonu moguće izreći kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu, kojim prijeti,
- 4) je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške,
- 5) okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu.

(2) Pri izricanju presude uvijek će se odrediti ili produžiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojem je izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(3) Ako je prvostupanjskom presudom izrečena kazna zatvora do pet godina, istražni zatvor se nakon izricanja presude ne može odrediti ili produžiti po stavku 1. točki 4. ovog članka.

(4) Istražni zatvor se, usprkos postojanju okolnosti iz stavka 1. ovog članka, neće odrediti ili produžiti ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora (članak 133.).

Članak 133.

- (1) Do donošenja presude suda prvog stupnja istražni zatvor može trajati najdulje:
 - 1) dva mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do jedne godine,

- 2) tri mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,
- 3) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,
- 4) dvanaest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,
- 5) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina,
- 6) tri godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) U predmetima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. ovog članka produljuje se za vrijeme za koje je bila produljena istraga.

(3) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje istražnog zatvora do njezine pravomoćnosti produljuje se za jednu šestinu u slučajevima iz stavka 1. točke 1. do 4. ovog članka, a za jednu četvrtinu u slučajevima iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka.

(4) Kad je presuda ukinuta, a nakon što isteknu rokovi iz stavka 3. ovog članka, u postupku za kaznena djela iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 3. ovog članka produljuje se za daljnjih tri mjeseca, za kaznena djela iz stavka 1. točke 3. i 4. ovog članka za daljnjih šest mjeseci, a za kaznena djela iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka za još jednu godinu.

(5) Ako je protiv drugostupanjske presude dopuštena žalba, ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 3. ovog članka, produljuje se za još šest mjeseci.

(6) Okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u tom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

h) Žalba protiv rješenja o određivanju, ukidanju ili produljenju istražnog zatvora

Članak 134.

(1) Žalbu protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida istražni zatvor mogu podnijeti okrivljenik, njegov branitelj i državni odvjetnik u roku od tri dana. Protiv rješenja vijeća drugostupanjskog suda kojim se određuje, produljuje ili ukida istražni zatvor, žalba nije dopuštena, osim kad vijeće tog suda odlučujući prema članku 127. stavku 5. ovog Zakona odredi istražni zatvor okrivljeniku protiv kojega istražni zatvor nije bio određen. O žalbi odlučuje Vrhovni sud u roku od tri dana.

(2) Žalba protiv rješenja o određivanju, produljenju ili ukidanju istražnog zatvora ne zadržava njegovo izvršenje.

Članak 145.

(1) Troškovi kaznenog postupka su izdaci od započinjanja do njegova završetka, izdaci za dokazne radnje prije početka kaznenog postupka, te izdaci za pružanje pravne pomoći.

(2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:

1) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida, troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa,

2) podvozne troškove okrivljenika,

3) izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe,

4) podvozne i putne troškove službenih osoba,

5) troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja,

- 6) paušalnu svotu,
- 7) nagradu i nužne izdatke branitelja, nužne izdatke privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja i njihovih zakonskih zastupnika te nagradu i nužne izdatke njihovih opunomoćenika,
- 8) nužne izdatke oštećenika i njegova zakonskog zastupnika te nagradu i nužne izdatke njegova opunomoćenika.

(3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih posebnim propisom s obzirom na složenost i trajanje izvida i kaznenog postupka.

(4) Troškovi iz stavka 2. točaka 1. do 5. ovoga članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna te nužni izdaci postavljenog branitelja i postavljenog opunomoćenika oštećenika kao tužitelja u postupku zbog kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama ovoga Zakona.

(5) Troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa naplaćuju se od osobe na čiji se zahtjev obavlja kopiranje ili snimanje, osim kada se ono obavlja na zahtjev branitelja po službenoj dužnosti, u kojem slučaju se isplaćuju iz sredstava tijela koje vodi postupak, a o njima se konačno odlučuje sukladno odredbama ovog Zakona.

(6) Troškovi za prevođenje na jezike manjina u Republici Hrvatskoj koji nastanu primjenom odredaba Ustava i zakona kojim se uređuje pravo pripadnika manjina u Republici Hrvatskoj na uporabu svog jezika, te troškovi usmenog i pisanog prevođenja okrivljenika u smislu članka 202. stavka 3. ovog Zakona, neće se naplaćivati od osoba koje su prema odredbama ovog Zakona dužne naknaditi troškove kaznenog postupka.

(7) Opunomoćenik koji nije odvjetnik nema pravo na nagradu, već samo na nužne izdatke.

Članak 187.

(1) Potreba za pohranjivanjem podataka te točnost podataka prikupljenih u evidencijama automatiziranih sustava obrade ili drugim evidencijama provjerava se svakih pet godina. Netočni podaci ili podaci prikupljeni suprotno odredbama članka 186. i 188. ovog Zakona moraju se bez odgode ispraviti ili izbrisati.

(2) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, pristup podacima o istovjetnosti nije dopušten:

1) ako je postupak završio osuđujućom presudom, najkasnije po proteku deset godina od trenutka kada je kazna izvršena, a ako kazna nije bila izrečena ili je izrečena uvjetna osuda od trenutka pravomoćnosti osuđujuće presude,

2) ako je kaznena prijava odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, najkasnije po proteku tri godine od pravomoćnosti odluke,

3) ako je postupak prema maloljetniku završio pravomoćnom osuđujućom presudom, najkasnije po proteku dvije godine od pravomoćnosti,

4) ako je kaznena prijava protiv maloljetnika odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, odmah po pravomoćnosti te odluke.

(3) Istekom trideset godina od isteka rokova iz stavka 2. podaci koji su izravno dostupni brišu se.

(4) Osobni podaci prikupljeni isključivo na temelju utvrđivanja istovjetnosti ili tjelesnog pregleda mogu se nakon kaznenog postupka, sukladno propisima, koristiti samo radi otkrivanja ili sprječavanja kaznenog djela.

(5) Osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi, mogu se iznimno upotrijebiti kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela:

1) ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 351.) iz Kaznenog zakona.

Članak 212.

(1) Policija može, ako postoji opasnost od odgode, i prije započinjanja kaznenog postupka za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina obaviti pretragu (članak 246.), privremeno oduzimanje predmeta (članak 261.), očevid (članak 304.), uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela (članci 211. i 307.).

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina o postojanju opasnosti od odgode i potrebi provođenja dokaznih radnji policija odmah obavještava državnog odvjetnika, osim za provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta (članak 261.) i pretrage (članak 246.). Državni odvjetnik može sam provesti dokazne radnje iz stavka 1. ovoga članka ili njihovo provođenje prepustiti policiji ili naložiti istražitelju. Državni odvjetnik koji stigne na mjesto očevida ili pretrage u tijeku njegova provođenja može preuzeti provođenje radnje.

(3) Ako je potrebno provesti radnje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka prema službenoj osobi koja je ovlaštena i dužna otkrivati i prijavljivati kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti policija će odmah obavijestiti državnog odvjetnika koji će odlučiti o tome hoće li sam provesti tu radnju ili će dati nalog istražitelju.

(4) Ako postoji opasnost od odgode, državni odvjetnik može odrediti potrebna vještačenja, osim ekshumacije.

(5) O rezultatima radnji koje je policija provela prema stavcima 1. i 2. ovoga članka, bez odgode obavještava državnog odvjetnika.

Članak 214.

(1) Ako je počinitelj kaznenog djela nepoznat, državni odvjetnik može provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja ili ako postoji opasnost od odgode.

(2) O svemu što je poduzeto istražitelj mora prije, a ako to nije moguće, odmah nakon provođenja radnje, obavijestiti državnog odvjetnika.

Članak 218.a

(1) Ako bi se dostavom rješenja o provođenju istrage ugrozio život ili tijelo osobe ili imovina velikih razmjera državni odvjetnik može odgoditi dostavu tog rješenja najviše za trideset dana ako se istraga provodi za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina,

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.) te pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.),

3) zločinačkog udruženja (članak 328.) koje je organizirano radi počinjenja kaznenog djela iz članka 329. stavka 1. točke 3. do 6., počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. stavka 1. točke 3. do 6.

(2) Državni odvjetnik će razloge za odgodu dostave rješenja iz stavka 1. ovog članka navesti u službenoj bilješci koja je sastavni dio spisa predmeta.

Članak 229.

(1) Istraga se mora završiti u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage. Ako istragu nije moguće završiti u tom roku, o razlozima će se izvijestiti državni odvjetnik koji je dužan poduzeti mjere da se istraga završi.

(2) Kada za to postoje opravdani razlozi državni odvjetnik može rok iz stavka 1. ovoga članka produljiti za najviše šest mjeseci. O razlozima produljenja roka završetka istrage državni odvjetnik dužan je izvijestiti višeg državnog odvjetnika.

(3) Iznimno, ako istragu nije bilo moguće završiti u roku iz stavka 2. ovoga članka, a nisu ispunjeni uvjeti za prekid istrage iz članka 223. ovoga Zakona, državni odvjetnik će o razlozima zbog kojih istraga nije završena izvijestiti Glavnog državnog odvjetnika, koji može rok iz stavka 2. ovoga članka produljiti za najviše šest mjeseci.

(4) O produljenju roka završetka istrage odlučuje se rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena. Rješenje o produljenju roka istrage državni odvjetnik dostavit će okrivljeniku i žrtvi.

(5) Ako po isteku roka iz stavka 3. ovoga članka istraga nije završena, okrivljenik ima pravo suda istrage podnijeti prigovor zbog odugovlačenja postupka. Ako sudac istrage utvrdi da je okrivljenikov prigovor osnovan, rješenjem će odrediti rok u kojem državni odvjetnik mora završiti istragu. O završetku istrage državni je odvjetnik dužan obavijestiti suca istrage. Ako sudac istrage utvrdi da je prigovor neosnovan, obavijestit će o tome okrivljenika.

Članak 286.

(1) Svjedok nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog srodnika kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.

(2) Ako je svjedok uskratio odgovor na pitanja iz stavka 1. ovog članka jer bi time izložio sebe ili svoga bliskog srodnika kaznenom progonu, državni odvjetnik može izjaviti da neće poduzeti kazneni progon ako je odgovor na pitanje i iskaz svjedoka važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe, i to sljedećih kaznenih djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zloporabe djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba), zločinačkog udruženja (članak 328. stavak 1.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod

međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.),

2) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja djela je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina,

3) za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(3) Odgovor i iskaz svjedoka mora biti okolnosan i vjerodostojan, u kojem slučaju će državni odvjetnik predložiti prekid radnje radi davanja izjave u smislu stavka 4. ovog članka. Državni odvjetnik će pribaviti od svjedoka pisanu izjavu da će kao svjedok u kaznenom postupku iskazivati istinu i da neće prešutjeti ništa što mu je poznato o kaznenom djelu o kojem iskazuje i njegovom počinitelju. Svjedok mora već prilikom davanja izjave imati savjetnika iz reda odvjetnika radi zaštite svojih prava i interesa.

(4) Izjavu iz stavka 5. ovog članka državni odvjetnik može dati ako je pribavio izjavu svjedoka iz stavka 3. ovog članka i ako je dani odgovor na određena pitanja važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe iz stavka 2. ovog članka, a vjerojatno je da bi svjedok odgovorom na pitanje sebe ili svog bliskog srodnika izložio kaznenom progonu za kazneno djelo s manjom propisanom kaznom od kazne koja je propisana za kazneno djelo u odnosu na koje iskazuje. Ne može se dati izjava o nepoduzimanju kaznenog progona za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža.

(5) Izjava državnog odvjetnika o nepoduzimanju kaznenog progona mora biti pisana i ovjerena pečatom i potpisom višeg državnog odvjetnika. U izjavi mora biti naveden činjenični i zakonski opis kaznenog djela te pravna oznaka kaznenog djela za koje se progon neće poduzimati. Državni odvjetnik predaje izjavu svjedoku. Protiv svjedoka i osobe iz stavka 2. ovog članka ne može se poduzeti kazneni progon za kazneno djelo na koje se odnosi izjava, ali se može progoniti za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

(6) Ako odgovor na pitanje iz stavka 2. nije potpun, okolnosan i potkrijepljen drugim dokazima, državni odvjetnik neće dati izjavu iz stavka 4., dok će se dani odgovor na pitanje u odnosu na koje je svjedok prvotno uskratio odgovor iz razloga propisanih u stavku 2. ovog članka izdvojiti iz zapisnika. Izdvojeni odgovor će se zapečatiti u poseban omot koji se čuva izvan spisa predmeta.

Članak 326.

(1) Tjelesni pregled okrivljenika poduzet će se i bez njegova pristanka ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje i ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način.

(2) Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihova pristanka poduzeti samo ako se mora utvrditi nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na njihovu tijelu, a to se ne može utvrditi na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje.

(3) Tjelesni pregled okrivljenika tijekom kojeg se ulazi u tjelesne šupljine ili se od tijela odvajaju nadomjesci ili pomagala organa pričvršćeni uz tijelo provodi se bez njegova pristanka ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(4) Ako druga osoba ne pristane na pregled iz stavka 3. ovog članka, on se može poduzeti po nalogu suca istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina.

(5) Operativni zahvati na okrivljeniku mogu se na temelju sudskog naloga poduzeti samo ako se u njegovom tijelu nalaze predmeti počinjenja kaznenog djela koje na drugi način nije moguće izvaditi, a radi se o sljedećim kaznenim djelima iz Kaznenog zakona: terorizam (članak 97.), financiranje terorizma (članak 98.), ropstvo (članak 105.), trgovanje ljudima (članak 106.), trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), teško ubojstvo (članak 111.), iskorištavanje djece za pornografiju (članak 163.), neovlaštena

proizvodnja i promet drogama (članak 190. stavak 2. i 3.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), krivotvorenje novca (članak 274.), nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari (članak 331. stavak 3.), odavanje tajnih podataka (članak 347. stavak 4.) te špijunaža (članak 348.). Odluku o operativnom zahvatu sud će donijeti vodeći računa o nužnosti vadenja tih predmeta radi sprječavanja ugrožavanja života okrivljenika i riziku operativnog zahvata.

(6) Uzimanje krvi i urina od okrivljenika i druge osobe poduzet će se i bez njihovog pristanka ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje, a potrebno je radi utvrđivanja činjenice važne za kazneni postupak. Tu radnju provodi osoba medicinske struke.

(7) Tjelesni pregled iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka poduzima liječnik.

(8) Vještačenja koja uključuju i tjelesni pregled u smislu odredbe stavka 2. i 3. ovoga članka nalaže sud.

(9) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suradnji s ministrima nadležnim za pravosuđe i zdravlje pravilnikom će propisati uvjete i način uzimanja krvi i urina od okrivljenika i drugih osoba (stavak 6. ovog članka), kao i uvjete koje ovlaštene ustanove i tijela moraju ispunjavati da bi mogle obavljati poslove analize krvi i urina.

Članak 327.

(1) Nadležno tijelo može odrediti molekularno-genetsku analizu kako bi se biološki tragovi uzeti s mjesta počinjenja djela ili drugog mjesta na kojemu se nalaze tragovi kaznenog djela usporedili s biološkim uzorcima uzetim od osoba iz stavka 2. ovog članka ili kako bi se utvrdila istovjetnost određene osobe ili kako bi se ti tragovi ili uzorci sravnili s rezultatima molekularno-genetskih ispitivanja dobivenim prema ovom Zakonu ili drugim zakonima.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, uzorci biološkog materijala uzet će se:

1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,

2) od okrivljenika,

3) od žrtve,

4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(3) Nadležno tijelo je dužno osobu čiji se uzorci uzimaju upozoriti da će podaci biti molekularno-genetski analizirani i pohranjeni.

(4) Tijelo koje prije početka postupka provodi pretragu, privremeno oduzimanje predmeta, očevid ili drugu dokaznu radnju može samo provesti uzimanje uzoraka biološkog materijala s mjesta počinjenja kaznenog djela i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela.

(5) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od okrivljenika te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka nalaže državno odvjetništvo.

(6) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od osoba iz stavka 2. točke 3. i 4. ovog članka te molekularno-genetsku analizu uz njihovu pisanu suglasnost nalaže državni odvjetnik. Te osobe će se prije potpisivanja suglasnosti poučiti o svrsi uzimanja uzorka te njegovom korištenju u svrhu molekularno-genetske analize. Ako suglasnost nije dana, uzimanje biološkog materijala od tih osoba te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka na prijedlog državnog odvjetnika može naložiti sud.

(7) Molekularno-genetska analiza povjerava se vještaku. Njemu se predaje materijal za ispitivanje u anonimiziranom obliku. Podaci iz molekularno-genetskih ispitivanja mogu se pridružiti nekoj određenoj osobi samo u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjenje svrhe samog ispitivanja.

Članak 334.

Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zloporabe djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163. stavak 2. i 3.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba, zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina te za sva kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora,

2) genocida (članak 88. stavak 3.), zločina agresije (članak 89. stavak 2. i 3.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), novačenja za terorizam (članak 100.), pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), mučenja i drugog okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (članak 104.) ako je počinjeno na štetu djeteta, ubojstva (članak 110.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3.), otmice (članak 137.), prostitucije (članak 157. stavak 2.), spolne zloporabe djeteta starijeg od petnaest godina (članak 159.), mamljenja djece za zadovoljenje spolnih potreba (članak 161.), podvođenja djeteta (članak 162.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), iskorištavanja djece za pornografske predstave (članak 164.), oduzimanja djeteta (članak 174. stavak 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3. i 4.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), napada na zrakoplov, brod ili nepokretnu platformu (članak 223.), razbojništva (članak 230. stavak 2.), iznude (članak 243. stavak 4., 5. i 6.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), zloporabe u postupku javne nabave (članak 254.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 257.), subvencijske prijevare (članak 258.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonitog pogodovanja (članak 292.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294. stavak 1.), trgovanja utjecajem (članak 295.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326. stavak 2) te počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.),

3) javnog poticanja na terorizam (članak 99.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.), silovanja (članak 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154.), prostitucije (članak 157.), oduzimanja djeteta (članak 174.), povrede djetetovih prava (članak 177.), krivotvorenja lijekova ili medicinskih proizvoda (članak 185.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.), omogućavanja trošenja droga (članak 191. stavak 2. i 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a), iznude (članak 243.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), izrade, nabavljanja, posjedovanja, prodaje ili davanja na uporabu sredstava za krivotvorenje (članak 283.), davanja mita (članak 294.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), odavanja službene tajne (članak 300.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost izvida i istraživanja, davanja

lažnog iskaza (članak 305.), sprečavanja dokazivanja (članak 306.), povrede tajnosti postupka (članak 307.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost u kaznenom postupku, otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka (članak 308.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.), prijetnje osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.) te za kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.) ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža.

Članak 339.

(1) Sudac istrage može, na prijedlog državnog odvjetnika naložiti da poštanske i druge prometne organizacije zadrže i njemu, uz potvrdu primitka, predaju pisma, brzojave i druge pošiljke koje su upućene okrivljeniku ili koje on odašilje ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku. Nalog sadrži podatke iz članka 335. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.),

2) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137.), pranja novca (članak 265.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), veleizdaje (članak 340.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 341.), odavanja tajnih podataka (članak 347.), špijunaže (članak 348.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) i otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.).

(3) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca. Ako su kaznena djela iz stavka 2. točke 1. ovog članka počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana.

(4) Državni odvjetnik može naložiti samo zadržavanje pošiljaka, ali su organizacije navedene u stavku 1. ovog članka obvezne obustaviti zadržavanje ako u roku od tri dana nakon primitka naloga, ne prime rješenje suca istrage.

(5) Zadržane pošiljke otvara državni odvjetnik u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju pazit će se da se ne oštete pečati, a omoti će se i adrese sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(6) Ako interesi postupka dopuštaju, sadržaj pošiljke može se priopćiti u cijelosti ili djelomično okrivljeniku, odnosno osobi kojoj je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je okrivljenik odsutan, sadržaj pošiljke će se kad za to postoji opravdan interes, priopćiti ili predati kome od njegovih srodnika, a ako njih nema, vratit će se pošiljatelju, ako se to ne protivi interesima postupka ili drugim važnim interesima.

(7) Odredbe stavka 1. do 5. ovog članka ne primjenjuje se na pisma, brzojave i druge pošiljke između okrivljenika i njegova branitelja.

(8) Ako je postupljeno protivno stavku 1. do 5. ovog članka dokazi za koje se saznalo iz tako prikupljenih podataka ne mogu se upotrijebiti u kaznenom postupku.

Članak 350.

(1) Predsjednik optužnog vijeća otvara sjednicu navođenjem optužnice o kojoj se raspravlja te provjerava osobne podatke okrivljenika osim podataka o ranijoj osuđivanosti, a posebno provjerava je li okrivljenik primio i razumio pouku o pravima, a ako nije, naložit će državnom odvjetniku da dostavi okrivljeniku pouku o pravima.

(2) Državni odvjetnik, ako je prisutan, kratko iznosi rezultate istrage odnosno istraživanja i dokaze na kojima se zasniva optužnica i koji opravdavaju njezino podizanje. Oštećenik ili njegov opunomoćenik mogu obrazložiti imovinskopravni zahtjev, upozoriti na dokaze o krivnji okrivljenika, te predložiti privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva (članak 160.).

(3) Okrivljenik i branitelj, ako su prisutni, mogu upozoriti na dokaze koji idu u korist okrivljenika, na moguće propuste u istrazi i tijekom istraživanja i na nezakonite dokaze. U odgovoru se okrivljenik i branitelj mogu očitovati o tome koji dio optužbe osporavaju.

(4) Okrivljenik može dati izjavu da je kriv po svim ili nekim točkama optužbe.

(5) Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj mogu na navode protivne stranke uzvratiti samo jednom. Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj izlažu i obrazlažu svoje zaključke služeći se podacima koji su sadržani u spisu.

(6) Ako stranke predlažu određivanje ili ukidanje istražnog zatvora u sjednici optužnog vijeća postupit će se prema članku 129. stavku 2. – 5. ovog Zakona.

(7) Ako vijeće smatra da može donijeti odluku, proglašava raspravljanje na sjednici zaključenim.

Članak 351.

(1) Ako vijeće ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka.

(2) Ako vijeće posumnja u zakonitost pojedinog dokaza, a bez izvođenja dodatnih dokaza o tome ne može donijeti odluku, odgodit će ročište i odmah zakazati novo na kojem će izvesti dokaze važne za utvrđivanje činjenica o zakonitosti dokaza (prethodno suđenje o zakonitosti dokaza), te najprije odlučiti o zakonitosti dokaza, a zatim donijeti odluku o optužnici.

(3) Protiv rješenja suda o zakonitosti dokaza dopuštena je posebna žalba. O toj žalbi odlučuje viši sud.

(4) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju u kaznenom postupku.

(5) Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, obavijesti, zapisnike i izjave iz članka 86. stavka 3. ovog Zakona izdvojiti će optužno vijeće nakon potvrđivanja optužnice.

Članak 371.

(1) Pripremno ročište se provodi pred predsjednikom vijeća. Predsjednik vijeća određuje pripremno ročište najkasnije u roku od mjesec dana ako je optuženik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca ako nije određen istražni zatvor, računajući od primitka potvrđene optužnice u sudsku

pisarnicu. Ako predsjednik vijeća ne odredi pripremno ročište u tom roku, obavijestit će o tome predsjednika suda koji će poduzeti mjere da se pripremno ročište odmah odredi.

(2) Ako u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do petnaest godina predsjednik vijeća obzirom na navode u optužnici i prirodu predloženih dokaza smatra da nije potrebno održavanje pripremnog ročišta, donosi nalog kojim određuje raspravu. Ako predsjednik vijeća zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, postupit će na način propisan člancima 361. do 363. ovog Zakona.

(3) Ako predsjednik vijeća ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa te ih predati sucu istrage. Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti u kaznenom postupku. Protiv rješenja predsjednika vijeća o izdvajanju dokaza iz spisa, dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 388.

(1) Vijeće će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio:

- 1) radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina,
- 2) na zahtjev žrtve iz članka 45. ovog Zakona, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka.

(2) Od otvaranja zasjedanja pa do završetka rasprave vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, ali uvijek nakon njihova ispitivanja, isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio ako je to potrebno radi:

- 1) zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske,
- 2) zaštite tajne, kojoj bi štetila javna rasprava,
- 3) zaštite javnog reda i mira,
- 4) zaštite osobnog ili obiteljskog života optuženika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku.

6. Početak rasprave i uvodni govori stranaka

Članak 413.

(1) Kad je predsjednik vijeća utvrdio da su na raspravu došle sve pozvane osobe, ili kad je vijeće odlučilo da se rasprava održi u odsutnosti neke od pozvanih osoba, pozvat će predsjednik vijeća optuženika i od njega uzeti osobne podatke (članak 272. stavak 1.) osim podataka o prijašnjoj osuđivanosti da bi se uvjerio u njegovu istovjetnost.

(2) Predsjednik vijeća će utvrditi je li optuženik primio i razumio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.). Ako optuženik nije primio pouku o pravima, predsjednik vijeća će postupiti prema članku 350. stavku 1. ovog Zakona, a ako je pouku primio ali ju nije razumio, poučit će ga na prikladan način o njegovim pravima.

Članak 417.

(1) Nakon očitovanja optuženika o optužnici i imovinskopravnom zahtjevu predsjednik vijeća poziva stranke da održe uvodne govore. Prvo govori tužitelj, a nakon njega branitelj, odnosno optuženik. Oštećenik može nakon govora tužitelja iznijeti i obrazložiti imovinskopravni zahtjev. Branitelj može izjaviti da će svoj govor održati nakon izvođenja dokaza koje je predložio tužitelj.

(2) U svojim govorima stranke mogu iznijeti koje odlučne činjenice namjeravaju dokazivati, izložiti dokaze koje će izvesti, odrediti pravna pitanja o kojima će raspravljati odnosno koje sporne činjenice zahtijevaju razjašnjenje potrebno da bi se utvrdilo činjenično

stanje važno za odluku. U uvodnom govoru tužitelj ne smije iznositi činjenice ranije osudivanosti optuženika. Stranka se u uvodnom govoru ne može izjašnjavati o navodima i ponuđenim dokazima protivne stranke.

(3) Predsjednik vijeća može uvodne govore stranaka ograničiti na određeno vrijeme, a u odnosu na te govore ima prava i dužnosti iz članka 447. ovog Zakona.

Članak 431.

(1) Zapisnici o iskazima svjedoka, suokrivljenika ili već osuđenih sudionika u kaznenom djelu te zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka pribavljeni tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave mogu se prema odluci vijeća pročitati odnosno reproducirati samo:

- 1) ako se odnose na činjenicu koju stranka nije osporavala,
- 2) ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka,
- 3) ako svjedoci ili vještaci bez zakonskih razloga neće iskazivati na raspravi,
- 4) ako se osoba koja je prethodno upozorena da nije dužna svjedočiti (članak 285. stavak 1. točka 1. do 3.) odrekla tog prava i iskazivala na dokaznom ročištu ili raspravi, a kasnije tijekom postupka je odlučila uskratiti svoj iskaz,
- 5) ako je svjedok ili vještak ispitivan prema članku 402. stavku 2. ovog Zakona,
- 6) ako su stranke suglasne da se umjesto neposrednog ispitivanja svjedoka, odnosno vještaka koji nije prisutan, bez obzira je li bio pozvan ili ne, pročita zapisnik o njegovu prijašnjem ispitivanju,
- 7) ako je svjedok ili vještak ispitivan na raspravi pred istim predsjednikom vijeća.

(2) Ako dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka nije provedena na način propisan člankom 234. i 235. ovog Zakona, ti se zapisnici mogu pročitati, ali se samo na tim zapisnicima ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda.

(3) Vijeće će izdvojiti dokaze na kojima se ne može temeljiti sudska odluka, ako nisu prije toga izdvojeni. Protiv rješenja kojim se odlučuje o izdvajanju dopuštena je posebna žalba, osim ako sud ne odluči odmah nastaviti s raspravom, u kojem slučaju se izdvojeni dijelovi spisa zatvaraju u poseban omot koji se prilaže spisu, a može ih razgledati samo viši sud, ako je to potrebno radi odluke o žalbi protiv presude, što će se zabilježiti na omotu.

(4) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni zapisnici i obavijesti zatvaraju se u poseban omot i predaju sucu istrage radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti koristiti u postupku. Izdvajanje zapisnika iz stavka 2. ovog članka mora se obaviti prije završetka dokaznog postupka.

(5) Razlozi zbog kojih se čita zapisnik navest će se u zapisniku o raspravi, a pri čitanju priopćit će se je li svjedok ili vještak dao obećanje da će iskazivati istinito ili je ranije već bio prisegnut.

4. Izrada i dostava pisane presude

Članak 458.

(1) Objavljena presuda mora se napisati i otpremiti u roku od mjesec dana nakon objave. Taj se rok produljuje za petnaest dana ako je rasprava trajala dulje od tri dana uzastopce, odnosno za još petnaest dana ako je rasprava trajala dulje od osam dana i nije morala iznova započeti.

(2) Ako se optuženik nalazi u istražnom zatvoru, pisana presuda mora biti poslana u rokovima koji su za polovinu kraći od rokova iz stavka 1. ovog članka.

(3) Rokovi za pisanu izradu presude iz stavka 1. i 2. ovog članka mogu se iznimno prekoračiti ako ih se predsjednik vijeća koje je sudilo u kaznenom predmetu iz nepredvidivih ili neotklonjivih razloga nije mogao pridržavati te o tome obavijestio predsjednika suda.

(4) Presudu potpisuju predsjednik vijeća i zapisničar.

(5) Pisana presuda s uputom o pravu na žalbu dostavit će se tužitelju, optuženiku i njegovu branitelju, oštećeniku ako ima pravo na žalbu, osobi čiji je predmet oduzet tom presudom te pravnoj osobi prema kojoj je izrečeno oduzimanje imovinske koristi.

(6) Oštećeniku koji nema pravo na žalbu, pisana presuda dostavit će se u slučaju iz članka 56. stavka 2. ovog Zakona s uputom o pravu na traženje povrata u prijašnje stanje. Pravomoćna presuda dostavit će se oštećeniku ako on to zahtijeva.

(7) Ako je sud primjenom odredaba o odmjerenju jedinstvene kazne za kaznena djela u stjecaju izrekao kaznu uzimajući u obzir i presude koje su donijeli i drugi sudovi, dostavit će pisanu presudu po njezinoj pravomoćnosti i tim sudovima.

Članak 459.

(1) Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženika, kazneno djelo za koje je optužen, naznaku tužitelja i optužnog akta, dan rasprave i je li rasprava bila javna, je li optuženik bio prisutan na raspravi, imena i prezimena tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na raspravi te dan donošenja i dan objave izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženiku (članak 272. stavak 1.) i odluku kojom se optuženik proglašava krivim za djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.

(5) Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti će zbog kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, zbog kojih razloga nije prihvatio pojedine prijedloge stranaka, zbog kojih je razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz ili pisani nalaz pročitao, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(6) Ako je optuženik osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjerenju kazne, kojim se razlozima vodio kad je ustanovio da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, zamijeniti kaznu radom za opće dobro na slobodi, izreći posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta ili javno objavljivanje presude. Ako je sud izrekao novčanu kaznu u dnevnim dohocima odnosno dnevnim iznosima, u obrazloženju će posebno iznijeti dokaze i okolnosti važne za odluku o visini i broju dnevnih dohodaka, odnosno dnevnih iznosa te svoju ocjenu optuženikovih osobnih i imovinskih prilika.

(7) Ako se optuženik o svim točkama optužbe očitovao na način da se smatra krivim, obrazloženje presude sadržavat će samo podatke iz prethodnog stavka.

(8) Za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a presudom nije izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, sud je dužan pitati stranke zahtijevaju li pisani otpripravak presude s obrazloženjem. Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju takav pisani otpripravak, sud može kratko obrazloženje unijeti u zapisnik

o raspravi koji se uručuje prisutnim strankama. Ako je kratko obrazloženje uneseno u zapisnik, prijepis te presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana. Stranci koja nije bila prisutna objavi presude, bit će dostavljen i zapisnik o raspravi.

(9) Ako se optuženik oslobađa optužbe, u obrazloženju će se navesti iz kojih se razloga navedenih u članku 453. ovog Zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 475.

(1) Drugostupanjski sud donosi odluku u sjednici vijeća.

(2) O sjednici vijeća izvijestit će se stranke ako je neka od stranaka u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevala da bude izviještena o sjednici. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari.

(3) Sjednica vijeća počinje izvješćem suca izvjestitelja o stanju stvari. Stranka koja je prisutna sjednici izložiti će u vremenu koje za to odredi predsjednik vijeća najvažnije dijelove žalbe odnosno odgovora na žalbu. Vijeće može od stranaka koje su prisutne na sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u svezi sa žalbenim navodima, a stranke mogu predložiti da se radi dopune izvješća pročitaju pojedini spisi.

(4) Sjednica se može održati i u odsutnosti stranaka koje su o njoj bile uredno izviještene, ako optuženik nije izvijestio sud o promjeni boravišta ili stana, može se održati sjednica vijeća iako on o sjednici nije bio izviješten.

(5) Sa sjednice vijeća javnost se može isključiti samo uz uvjete propisane ovim Zakonom (članak 388. do 390.).

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima prvostupanjskog i drugostupanjskog suda.

(7) Rješenja iz članka 199. i članka 472. stavka 2. ovog Zakona mogu se donijeti i bez obavijesti strankama o sjednici vijeća.

(8) Prisutnost stranaka na sjednici vijeća može se osigurati i uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj) kojim rukuje stručna osoba. Činjenica da su stranke bile prisutne sjednici vijeća uz pomoć audio-video uređaja, vrsta uređaja te ime stručne osobe koja je njime rukovala unijet će se u zapisnik o sjednici vijeća.

Članak 487.

(1) U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

(2) Kad se prvostupanjska presuda ukida zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, u obrazloženju treba navesti koje su odredbe povrijeđene i u čemu se povrede sastoje.

(3) Kad se prvostupanjska presuda ukida zbog pogrešno ili nepotpuno utvrdenoga činjeničnog stanja, dužan je navesti u čemu su nedostaci u utvrđivanju činjeničnog stanja, posebno u odlučivanju o prijedlozima stranaka da se pribave i izvedu pojedini dokazi, odnosno zašto su novi dokazi i činjenice važni za donošenje pravilne odluke.

Članak 489.

(1) Prvostupanjski sud kojem je predmet upućen na suđenje uzet će za osnovu prijašnju optužnicu. Ako je prvostupanjska presuda djelomično ukinuta, taj će sud za osnovu uzeti samo onaj dio optužbe koji se odnosi na ukinuti dio presude.

(2) Na novoj raspravi stranke mogu isticati nove činjenice i iznositi nove dokaze.

(3) Prvostupanjski sud dužan je izvesti sve postupovne radnje i raspraviti sva sporna pitanja na koja je upozorio drugostupanjski sud u svojoj odluci.

(4) Pri izricanju nove presude prvostupanjski sud vezan je zabranom iz članka 13. ovog Zakona.

(5) Ako je optuženik u istražnom zatvoru, postupit će vijeće prvostupanjskog suda prema odredbi članka 127. stavka 4. ovog Zakona.

Članak 527.

(1) Ako sudac pojedinac ne donese rješenje iz članka 525. stavka 2. i 3. ovog Zakona, a na području suda djeluju mirovna vijeća i obje stranke imaju prebivalište na tom području, sud može stranke uputiti tim vijećima radi pokušaja mirenja. U tom slučaju sud će odrediti rok u kojem će se pokušati mirenje i zastat će sa postupkom, a nakon isteka tog roka ili ako mirenje ne uspije, postupak će se nastaviti.

(2) Po isteku roka iz stavka 1. ovog članka sudac pojedinac može u roku od mjesec dana zakazati ročište radi prethodnog razjašnjenja stvari na koje će pozvati privatnog tužitelja i okrivljenika. Okrivljeniku se uz poziv dostavlja i privatna tužba.

(3) Na ročištu privatni tužitelj može:

1) izjaviti da odustaje od progona,

2) izmiriti se s okrivljenikom,

3) prihvatiti ispriku okrivljenika.

(4) U slučajevima propisanim u stavku 3. ovog članka sud će odbaciti privatnu tužbu.

(5) Ako ne dođe do odbacivanja privatne tužbe, sudac pojedinac može odmah otvoriti raspravu na što će se posebno upozoriti privatni tužitelj i okrivljenik pri dostavi poziva.

(6) Ako sudac pojedinac ne otvori raspravu donijet će odluku o tome koje dokaze će izvesti na raspravi i zakazat će raspravu.

(7) U postupku po privatnoj tužbi pripremno ročište se ne provodi.

Članak 556.

(1) Predmeti koji se po zakonu imaju oduzeti, kao i drugi predmeti ako to zahtijevaju probici javne sigurnosti ili zaštite časti i dostojanstva građana, oduzet će se i kad kazneni postupak ne završi presudom kojom se okrivljenik proglašava krivim.

(2) Posebno rješenje o tome donosi tijelo pred kojim se vodio postupak kad je postupak završen, odnosno obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stavka 1. ovoga članka donosi sud i kad je u presudi kojom je optuženik proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prijepis odluke o oduzimanju predmeta dostavit će se osobi od koje se oduzima predmet.

(5) Protiv odluke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka osoba od koje su oduzeti predmeti, ima pravo žalbe. Ako rješenje iz stavka 2. ovoga članka nije donio sud, o žalbi odlučuje vijeće suda koji je bio nadležan za suđenje u prvom stupnju.

- PRILOZI**
- **Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom
Europske unije**
 - **Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa Europske unije s
prijedlogom propisa**

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2019. godinu.

Rok: IV. kvartal 2019.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci članak 82. stavak 2. točka (b)

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga (OJ L 297, 4.11.2016.)

32016L1919

- Članak 5. preuzeto: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 70/19)
- Članci 2., 4., 6., 8. i 9. preuzeto: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17)
- Članak 7. preuzeto: Zakon o odvjetništvu (NN 09/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11)

c) Ostali izvori prava Europske unije

5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Da.

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Dražen Bošnjaković

Ministar



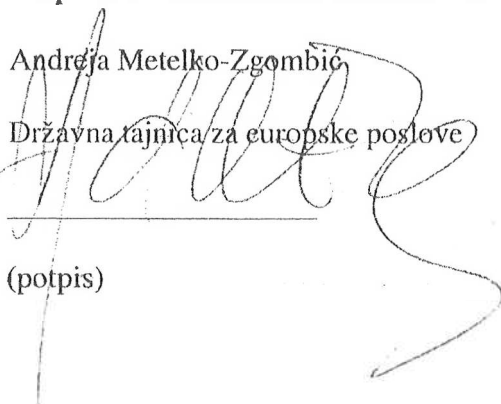
(potpis)

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić

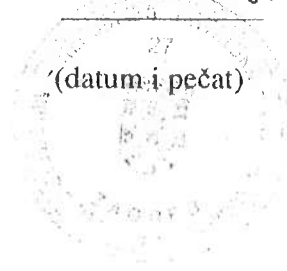
Državna tajnica za europske poslove



(potpis)

3. 12. 2019.

(datum i pečat)



[Handwritten mark]

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (II. čitanje)

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

<p>Članak 1.</p> <p>Predmet</p> <p>1. Ovom se Direktivom utvrđuju zajednička minimalna pravila o pravu na pravnu pomoć za:</p> <p>(a) osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku; i</p> <p>(b) osobe koje podliježu postupku na temelju europskog uhišćenog naloga na temelju Okvirne odluke 2002/584/PUP (tražene osobe).</p> <p>2. Ovom se Direktivom dopunjuju direktive 2013/48/EU i (EU) 2016/800. Ništa u ovoj Direktivi ne tumači se kao ograničenje prava predviđenih u tim direktivama.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Članak 1. Direktive 2016/1919 propisuje predmet uređenja ove Direktive, koji se u kasnijem dijelu razrađuje kroz pojedine odredbe, stoga ovu odredbu nije potrebno preuzimati.</p>

<p>Članak 2.</p> <p>Područje primjene</p> <p>1. Ova se Direktiva primjenjuje na osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku koje imaju pravo na pristup odvjetniku na temelju Direktive 2013/48/EU i:</p> <p>(a) kojima je oduzeta sloboda,</p> <p>(b) kojima mora pomagati odvjetnik u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom; ili</p> <p>(c) od kojih se traži ili kojima se dopušta da prisustvuju istražnoj radnji ili radnji povezanoj s prikupljanjem dokaza koja obuhvaća najmanje sljedeće:</p> <p>i. dokazne radnje prepoznavanja;</p> <p>ii. suočavanja;</p> <p>iii. rekonstrukcije događaja na mjestu počinjenja kaznenog djela.</p> <p>2. Ova se Direktiva također primjenjuje, od trenutka uhićenja u državi članici izvršenja, na tražene osobe koje imaju pravo na pristup odvjetniku na temelju Direktive 2013/48/EU.</p> <p>3. Ova se Direktiva pod uvjetima jednakima onima iz stavka 1.</p>	<p>Članak 72.</p> <p>(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, odnosno nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.“</p> <p>Članak 72.a</p> <p>(1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovoga Zakona od trenutka uhićenja pa sve dok uhićenje traje, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.</p> <p>(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, za pojedine radnje, u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 66. stavak 1.</p>
---	---	----------------------------	--

<p>primjenjuje i na osobe koje prvotno nisu bile osumnjičenici ili okrivljenici, ali su to postale tijekom ispitivanja koje provodi policija ili neko drugo tijelo kaznenog progona.</p> <p>4. Ne dovodeći u pitanje pravo na pošteno suđenje, u pogledu lakših kažnjivih djela:</p> <p>(a) ako je pravom države članice predviđeno da sankciju izriče tijelo koje nije sud nadležan u kaznenim stvarima, a na izricanje te sankcije može se podnijeti žalba pred takvim sudom ili se predmet izricanja te sankcije može uputiti takvom sudu; ili</p> <p>(b) ako se oduzimanje slobode ne može izreći kao sankcija,</p> <p>ova se Direktiva primjenjuje samo na postupke pred sudom nadležnim u kaznenim stvarima.</p> <p>Ova se Direktiva u svakom slučaju primjenjuje pri donošenju odluke o pritvoru i tijekom trajanja pritvora, u svakom stadiju postupka do njegova završetka.</p>	<p>ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osumnjičenik iz članka 208.a ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije 2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije 3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji 4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja 5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora. 		
--	--	--	--

<p>Članak 3.</p> <p>Definicija</p> <p>Za potrebe ove Direktive „pravna pomoć” znači financiranje pomoći odvjetnika od strane države članice, kojom se omogućuje ostvarivanje prava na pristup odvjetniku.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Institut pravne pomoći i njegovo značenje propisano je člankom 72. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 152/08, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)</p>
<p>Članak 4.</p> <p>Pravna pomoć u kaznenom postupku</p> <p>1. Države članice osiguravaju da osumnjičenicima i okrivljenicima koji nemaju dovoljno sredstava za plaćanje pomoći odvjetnika imaju pravo na pravnu pomoć kad to nalaže interes pravde.</p> <p>2. Države članice mogu provesti provjeru imovinskog stanja, provjeru osnovanosti zahtjeva ili obje te provjere kako bi utvrdile treba li se odobriti pravna pomoć u skladu sa stavkom 1.</p> <p>3. Pri provjeri imovinskog stanja država članica uzima u obzir sve relevantne i objektivne čimbenike, kao što su prihod, imovina i</p>	<p>Članak 72.</p> <p>(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage ili obavijesti o provođenju dokaznih radnji iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, odnosno nakon podizanja optužnice iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.</p> <p>(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena. Ako je okrivljenik prethodno ostvario pravo na privremenu pravnu pomoć iz članka 72.a ovog</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 72. stavci 2., 3., 4., 5. i 7. Članak 11. stavak 2.</p>

<p>obiteljske prilike dotične osobe, kao i troškovi pomoći odvjetnika i životni standard u toj državi članici, kako bi, na temelju kriterija koji se primjenjuju u toj državi članici, utvrdila nedostaje li osumnjičeniku ili okrivljeniku dovoljno sredstava za plaćanje pomoći odvjetnika.</p> <p>4. Pri provjeri osnovanosti zahtjeva država članica uzima u obzir ozbiljnost kaznenog djela, složenost predmeta i težinu očekivane sankcije kako bi utvrdila nalaže li interes pravde odobravanje pravne pomoći. U svakom slučaju smatra se da su uvjeti u slučaju provjere osnovanosti zahtjeva ispunjeni u sljedećim situacijama:</p> <p>(a) kada je osumnjičenik ili okrivljenik izveden pred nadležni sud ili suca kako bi se odlučilo o pritvoru u bilo kojem stadiju postupka u okviru područja primjene ove Direktive; i</p> <p>(b) tijekom pritvora.</p> <p>5. Države članice osiguravaju da se pravna pomoć odobrava bez nepotrebnog odgađanja, a najkasnije prije ispitivanja osobe</p>	<p>Zakona, za branitelja na teret proračunskih sredstava imenovat će se, u pravilu, istog branitelja.</p> <p>Članak 72.a</p> <p>(1) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, ima uhićenik iz članka 107. točaka 2. i 3. ovoga Zakona od trenutka uhićenja pa sve dok uhićenje traje, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.</p> <p>(2) Pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, za pojedine radnje, u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna, ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, prilikom poduzimanja radnje u kojoj sudjeluju, imaju i:</p> <p>1) osumnjičenik iz članka 208.a ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije</p> <p>2) osumnjičenik koji je status stekao u skladu s člankom 208. stavkom 5. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije</p>		
--	---	--	--

<p>koje provodi policija, neko drugo tijelo kaznenog progona ili pravosudno tijelo, ili prije provođenja istražnih radnji ili radnji povezanih s prikupljanjem dokaza navedenih u članku 2. stavku 1. točki (c).</p> <p>6. Pravna pomoć odobrava se samo u svrhu kaznenog postupka u kojem je dotična osoba osumnjičena ili okrivljena da je počinila kazneno djelo.</p>	<p>3) osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja, koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji</p> <p>4) osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice u skladu s člankom 341. stavkom 3. ovoga Zakona, koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja</p> <p>5) osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora, koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora.</p> <p>(3) Uhićenik mora biti upoznat s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno čim je prije moguće nakon uhićenja, a osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka prilikom poduzimanja radnje iz stavka 2. ovog članka. Prilikom obavještanja o tom pravu, uhićenik ili osumnjičenik će biti upozoren da će ga se naknadno, u potpunosti ili djelomično, obvezati na snošenje troškova privremene pravne pomoći, ako se u kasnijem tijeku postupka ustanovi da s obzirom na svoje imovinsko stanje može podmiriti troškove obrane.</p> <p>(4) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na</p>		
--	---	--	--

	<p>teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja.</p> <p>(5) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.</p>		
<p>Članak 5.</p> <p>Pravna pomoć u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga</p> <p>1. Država članica izvršenja osigurava da tražene osobe od trenutka uhićenja na temelju europskog uhiđenog naloga imaju pravo na pravnu pomoć dok ne budu predane ili dok odluka o tome da neće biti predane ne postane pravomoćna.</p> <p>2. Država članica koja je izdala nalog osigurava da tražene osobe koje podliježu postupku na temelju europskog uhiđenog naloga radi provođenja kaznenog progona i koje ostvaruju svoje pravo na imenovanje odvjetnika u državi članici koja je izdala nalog kao pomoć odvjetniku u državi članici</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 70/19) članak/članci Članak 5. kojim se mijenja članak 24. Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije</p>

<p>izvršenja u skladu s člankom 10. stavcima 4. i 5. Direktive 2013/48/EU imaju pravo na pravnu pomoć u državi članici koja je izdala nalog za potrebe takvog postupka u državi članici izvršenja, u onoj mjeri u kojoj je pravna pomoć nužna za osiguravanje učinkovitog pristupa pravosuđu.</p> <p>3. Pravo na pravnu pomoć iz stavaka 1. i 2. može podlijegati provjeri imovinskog stanja u skladu s člankom 4. stavkom 3. koji se primjenjuje mutatis mutandis.</p>			
<p>Članak 6.</p> <p>Odluke o odobravanju pravne pomoći</p> <p>1. Odluke o odobravanju ili odbijanju pravne pomoći i o dodjeli odvjetnika donosi nadležno tijelo bez nepotrebnog odgađanja. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da nadležno tijelo svoje odluke donosi brižljivo i poštujući prava obrane.</p> <p>2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale</p>	<p>Članak 72.</p> <p>(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena. Ako je okrivljenik prethodno ostvario pravo na privremenu pravnu pomoć iz članka 72.a ovog Zakona, za branitelja na teret proračunskih sredstava imenovat će se, u pravilu, istog branitelja.</p> <p>72.a</p> <p>Članak</p> <p>(4) Ako uhićenik ili osumnjičenik iz stavka 2. ovog članka pred tijelom koje je poduzelo mjeru uhićenja ili onim koje će</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Zakon o kaznenom postupku, članak 72. stavci 3., 4., 5. i 7. Članak 11. stavak 2.</p>

<p>da osumnjičenici, okrivljenici i tražene osobe dobiju pisanu obavijest o tome je li njihov zahtjev za pravnu pomoć odbijen u cijelosti ili djelomično.</p>	<p>poduzeti radnju iz stavka 2. ovog članka izjavi da s obzirom na svoje imovinsko stanje ne može podmiriti troškove obrane te da želi ostvariti pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava, to će tijelo odmah obavijestiti suca istrage radi donošenja odluke o postavljanju branitelja.</p> <p>(5) Branitelja postavlja rješenjem sudac istrage. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.</p>		
<p>Članak 7.</p> <p>Kvaliteta usluga pravne pomoći i osposobljavanja</p> <p>1. Države članice poduzimaju potrebne mjere, uključujući mjere u pogledu financiranja, kako bi osigurale:</p> <p>(a) da postoji učinkovit sustav pravne pomoći koji je adekvatne kvalitete; i</p> <p>(b) da su usluge pravne pomoći kvalitete koja je adekvatna za zaštitu pravičnosti postupka, uz poštovanje neovisnosti pravne struke.</p> <p>2. Države članice osiguravaju odgovarajuće osposobljavanje za osoblje koje sudjeluje u donošenju odluka o pravnoj pomoći u kaznenom postupku i postupku na</p>	<p>Članak 66.</p> <p>(3) U slučaju obvezne obrane okrivljeniku će se postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja. Branitelja na prijedlog suda, državnog odvjetnika te policije u slučaju iz članka 208.a ovoga Zakona, postavlja predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.</p> <p>Članak 72.b</p> <p>Ako tijekom postupka branitelj postavljen sukladno članku 66. i članku 72. ovog Zakona bude razriješen zbog prestanka postojanja razloga obvezne obrane ili zbog okrivljenikovog odricanja od prava na branitelja na teret proračunskih sredstava, sud će u slučaju potrebe ponovnog postavljanja branitelja u pravilu postaviti istog branitelja.“.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o odvjetništvu (NN 09/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11) članak/članci Članak 7. i 69.</p>

<p>temelju europskog uhidbenog naloga.</p> <p>3. Uz poštovanje neovisnosti pravne struke i uloge osoba odgovornih za osposobljavanje odvjetnika države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi promicanja adekvatnog osposobljavanja odvjetnika koji pružaju usluge pravne pomoći.</p> <p>4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osumnjičenci, okrivljenici i tražene osobe imaju pravo na to da im se na zahtjev zamijeni dodijeljeni odvjetnik koji im pruža usluge pravne pomoći ako je to opravdano posebnim okolnostima.</p>	<p>Članak 73.</p> <p>(4) Okrivljenik može samo iz opravdanih razloga tražiti da postavljeni branitelj bude zamijenjen drugim.</p>		
<p>Članak 8.</p> <p>Pravna sredstva</p> <p>Države članice osiguravaju da osumnjičenci, okrivljenici i tražene osobe u slučaju kršenja njihovih prava iz ove Direktive imaju učinkovito pravno sredstvo u okviru nacionalnog prava.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 72. stavak 4.</p>

<p>Članak 9.</p> <p>Ranjive osobe</p> <p>Države članice osiguravaju da se pri provedbi ove Direktive uzimaju u obzir posebne potrebe ranjivih osumnjičenika, okrivljenika i traženih osoba.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci Članak 8. Članak 66. stavak 1. točka 1.</p>
<p>Članak 10.</p> <p>Pružanje podataka i izvješćivanje</p> <p>1. Države članice do 25. svibnja 2021. i svake tri godine nakon toga podnose Komisiji dostupne podatke o tome kako se ostvaruju prava utvrđena u ovoj Direktivi.</p> <p>2. Komisija do 25. svibnja 2022. i svake tri godine nakon toga podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o provedbi ove Direktive. Komisija u svom izvješću procjenjuje provedbu ove Direktive u pogledu prava na pravnu pomoć u kaznenom postupku i postupku na temelju europskog uhiđenog naloga.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje pružanje podataka i izvješćivanje.</p>

<p>Članak 11.</p> <p>Zabrana ograničavanja ili odstupanja</p> <p>Ništa u ovoj Direktivi ne tumači se kao ograničavanje ili odstupanje od bilo kojih prava i postupovnih jamstava osiguranih Poveljom, EKLJP-om ili drugim mjerodavnim odredbama međunarodnog prava ili prava bilo koje države članice kojim je predviđena viša razina zaštite.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje zabranu ograničavanja ili odstupanja od prava i postupovnih jamstava kojima je predviđena viša razina zaštite.</p>
<p>Članak 12.</p> <p>Prenošenje</p> <p>1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 25. svibnja 2019. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.</p> <p>Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Prijelazne i završne odredbe koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske</p>

<p>2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.</p>			
<p>Članak 13.</p> <p>Stupanje na snagu</p> <p>Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Prijelazne i završne odredbe koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske</p>
<p>Članak 14.</p> <p>Adresati</p> <p>Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Prijelazne i završne odredbe koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske</p>